

UPPSALA
UNIVERSITET

“Idioter väljer att sätta ord i våra munnar”

En kvalitativ fokusgruppstudie om hur unga män med utländsk bakgrund från socioekonomiskt utsatta områden upplever massmedias rapportering

Jasmin Adem & Linda Nidaa Khalaf

I Guds, den Barmhärtiges den Nåderikes namn

Sammanfattning

Denna studie handlar om hur unga män med utländsk bakgrund bosatta i socioekonomiskt utsatta områden upplever massmedia och dess föreställning gentemot området de bor i.

Studien är kvalitativ genom fokusgruppsintervjuer och berör frågor om hur dessa unga män med utländsk bakgrund beskrivs, hur massmedia talar om socioekonomiskt utsatta områden samt hur massmedia spelar en roll i rapporteringen av dessa ovanstående faktorer.

Vi kom fram till att dessa unga män med utländsk bakgrund bosatta i socioekonomiskt utsatta områden upplever att massmedia målar upp och reproducerar en övervägande negativ bild av de och området de bor i. De talar mycket kring sina egna känslor och hur upplevelserna påverkar dem samt hur de speglar sig i deras liv.

Nyckelord

socioekonomiskt utsatta områden, utländsk bakgrund, massmedia, unga män, etnicitet, stereotyper, vi och dem, rasism, normalisering, vithet, svenskhet, förorten

Innehåll

INLEDNING	5
Syfte & frågeställning	9
Definition av huvudbegrepp	10
TIDIGARE FORSKNING	11
Etnicitet	11
Vi och dem	13
Media	16
TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	18
Dubbla medvetandet	18
Postkolonialism	19
CENTRALA BEGREPP	21
Normalitet och vithet	21
METOD	22
Fokusgrupper	22
Konsekvenser	25
Etik	27
Kodning & analysteknik	27
Kodschema	29
Genomförande av fokusgruppsintervjuer	29
Presentation av de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna	31
RESULTAT & ANALYS	32
Solidaritet med det svenska samhället	32
Medias framställning	39
Upplevelser av företräde och möjligheter	44
Att kunna relatera	47
Den beskrivna uppdelningen	50
Påverkan	52
Stereotypisering	52
Positiv och negativ påverkan av massmedias föreställning	53
Produkt av samhället	55
SLUTDISKUSSION	58
KÄLLFÖRETCKNING	60
BILAGA 1	64

INLEDNING

Håller sin deen¹, har aldrig hotat med slag
(Men i deras ögon är du svartskalle & kriminell)

Han följer varje lag, gör det man ska
(Men i deras ögon är du svartskalle & kriminell)

Så det spelar ingen roll om vi har det dom har
(För i deras ögon är du svartskalle & kriminell)

(Svartskalle & kriminell, svartskalle & kriminell)

I deras ögon är du svartskalle & kriminell
(*Mohammed Ali- Svartskalle och kriminell 2011*)

Mohammed Ali är en svensk hiphop-duo som vuxit upp i ett av flera socioekonomiskt utsatta områden som finns i Stockholm. De berättar i sin låt *Svartskalle och kriminell* om hur livet för en ung individ med utländsk bakgrund i ett socioekonomiskt utsatt område kan se ut för många. De utgår från att unga människors liv i socioekonomiskt utsatta områden länge har påverkats negativt gällande livsvillkoren av negativa offentliga uppfattningar. De refererar till “deras ögon” för att indikera att “han” stereotypiseras till att vara en svartskalle och kriminell, trots att “han aldrig hotat med slag” och “följer varje lag”. Fraser som påvisar att vissa upplever sig inte behandlas som individer, utan istället som stereotyper. Att inte få växa upp med samma villkor beroende på området man växer upp i, trots att alla enligt lag ska ha samma rättigheter.

Stereotyper om hur unga män med utländsk bakgrund beskrivs som bland annat ”invandrarkillar från förorten”, när de nödvändigtvis inte har invandrat in till landet, speglas och målas upp ofta i dagens medier (Brune 1998:10). Genom bland annat medier har reproduktionen av den bilden beskrivit dem som ett ”hot” mot ett samhälle och framhålls alltid i kriminella samt stökiga sammanhang (ibid). Föreställningen av stereotypen kring ”invandrarkillen” bevisar att den framställning som råder av socioekonomiskt utsatta

¹ deen=religion

områden och dess invånare benämns med flertalet begrepp, i samband med dess utländska bakgrund (ibid). Detta bevisar att etnicitet därmed omfattar stereotyper som vanligtvis framställs i medier, och att det har en påverkan. De stereotypa gestaltningar av dessa icke-vita unga män i socioekonomiskt utsatta områden som skapas i samhället är djupt internaliserat och har en stor betydelse för hur dessa män blir bemötta, betraktade och behandlade. När vi drar en sådan skiljelinje mellan den som anses till exempel svensk och den som kategoriseras som icke-svensk utgår en ofta från utseendet (Arbouz 2012:20).

Det kan även kopplas samman med föreställningen om att vår bostadssegregation anses vara etnisk, med framväxta bostadsområden som innehar en hög andel lågutbildade, låginkomsttagare samt ”invandrare”. Sernhede anser i *Alienation is my nation* att denna framväxt ses som ett socialt mönster och ett allt större fenomen vi ofta talar kring (Sernhede 2002:44f). Detta tyder på att socioekonomiskt utsatta områden, utöver sin ekonomiska och sociala utsatthet även tenderar att ha en hög andel människor med utländsk bakgrund. Detta förtydligar att etnicitet och socioekonomisk utsatthet har en koppling som hänger ihop.

Faktumet att utlandsfödda pojkar i socioekonomiskt utsatta områden har en större sannolikhet att få personupplärade misstankar om narkotikaanvändning i form av eget bruk, tyder på att det dessa män med utländsk bakgrund stereotypiseras. Jämfört med misstankar mot svenskfödda är en misstanke som leder till personupplärning sannolikt något mindre för svenskfödda än för utlandsfödda (Lundgren 2018:19). Det visar en ny analys om *Narkotikaanvändning och misstankar om eget bruk bland ungdomar i Stockholm* (Brå 2018) som publicerades i år. Det framkommer att de som utsätts för mest risk för att misstänkas för eget bruk av narkotika är unga män, särskilt från socioekonomiskt utsatta områden, då det är sex gånger vanligare att unga män misstänks för sådan brottslighet jämfört med flickor när den självrapporterade konsumtionen egentligen inte skiljer sig så mycket mellan könen (Lundgren 2018:23). Analysen bekräftar även att ungdomar i Stockholms rikare stadsdelar misstänks mer sällan för narkotikabruk än ungdomar i områden med lägre medelinkomst. Enligt analysen löper ungdomar som bor i hyresrätt 80 procent högre risk att misstänkas än unga i bostadsrätt eller småhus. Detta är intressant eftersom att detta sker trots att ungdomar från rika områden själva rapporterar en högre konsumtion av narkotika.

Antalet anmälda narkotikabrott för eget bruk speglar i första hand hur mycket resurser polisen lägger på arbetet mot sådan brottslighet, och inte den faktiska narkotikabrottsligheten i samhället (Lundgren 2018:5). Detta tyder på att polisen befinner sig mer i dessa socioekonomiskt utsatta områden, som även är invandrartäta, trots att narkotikabrottsligheten är högre i andra rikare områden. Insatser från polisen är fler i fattiga stadsdelar då andelen unga personer som misstänks i dessa områden har ökat och är högre i jämförelse med andra områden (ibid).

Detta resulterar i att dessa unga män visar sig vara den grupp som i störst utsträckning har lägst förtroende för polisen på grund av att de upplever att polisen tar orättvisa beslut (Skinnari 2018:61). Förtroendet för rättsväsendet spelar en stor roll för hållbara och effektiva brottsbekämpande strategier, som är relativt lågt i socioekonomiskt utsatta områden. Den skeva bilden av hur problemen med narkotikabruket i olika stadsdelar av Stockholm ser ut är ett av många exempel som frodas utifrån de stereotypa gestaltningar av icke-vita män i socioekonomiskt utsatta områden vilket reproduceras av media.

Ett annat på exempel på hur vi drar en skiljelinje mellan människor i samhället, är hur ofta media rapporterar om antalet dödsskjutningar och att dödligt våld har ökat markant i Stockholms socioekonomiskt utsatta områden (Claesson 2017). Socioekonomiskt utsatta områden kopplas mer med problem som etnisk och ekonomisk segregation, hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå, otrygghet och höga ohälsotal (Skinnari 2018:5). Ett utpekande och nedlåtande i massmedier av socioekonomiskt utsatta områden ökar och kritiseras av bland annat sociologer (Bolin 2016), och tyder på att massmedier redogör för en orättvis bild gentemot utsatta områden (ibid). I en DN-granskning tillsammans med SCB skrivs det att *”parallellt med dödsskjutningar och gängkriminalitet finns också en annan utveckling...ny statistik som visar på betydande förbättringar i viktiga avseenden i landets mest utsatta områden”* (Örstadius 2017). DN granskningen tyder på att bilden av landets mest socioekonomiskt utsatta områden i media inte representerar verkligheten, då ny statistik visar en ny utveckling som inte alltid framställs (ibid).

Som nämnts ovan, pågår det i dagens Sverige en ständig debatt kring de massmediala rapporteringarna och dess verklighetsförankring vid rapportering av socioekonomiskt utsatta områden. Hur dessa massmediala rapporteringar talar till individer och hur de upplever dessa rapporteringar är angeläget att undersöka, dels då dessa individer som framställs har en socioekonomisk utsatt bakgrund och dels för att det råder olika meningar i frågan som tidigare presenterats.

En beräknad konsekvens, av allt detta, kan vara att barn som växer upp i socioekonomiskt utsatta områden riskerar att uppleva en känsla att ha lägre förväntningar på sig än andra barn (BO 2018:17ff). Möjligheten för vem eller vilka vi lever med, val av arbete, val av boende och vilka skolor vi väljer åt våra barn är alla möjligheter som påverkas av hur vi definieras av samhället. Barnombudsmannen släppte nyligen en forskningsrapport om utanförskap och där denne undersökt hur barn ser på sin uppväxt, bland annat i ekonomiskt och socialt drabbade områden (ibid 2018:4). I rapporten nämns det i en granskning från Skolinspektionen att lärare som arbetar i socioekonomiskt utsatta områden redan gett upp på sina elever (ibid 2018:24f). Samtidigt fortsätter rapporten med att nämna att flertalet barn som växer upp i områden med hög arbetslöshet och med en stor andel personer med utländsk bakgrund ser sämre på sina chanser på den framtida arbetsmarknaden och chansen att få arbete (ibid 2018:23). En beräknad konsekvens, som rapporten även talar om, är att de kan komma att lida av en stor framtidsoro.

För att göra det möjligt för oss att förstå unga mäns upplevelser av inkludering och exkludering kommer vi diskutera den uppdelningen som görs. Vi vill titta på hur etnicitet omformas och skapas i sådana sammanhang då, bortsett från att bo i socioekonomiskt utsatta områden, de tenderar att ha en hög andel invånare med en utländsk bakgrund vilket vi finner relevant vid massmedial rapportering av socioekonomiskt utsatta områden.

Vi vill därmed fokusera på att undersöka individers upplevelser av den massmediala rapporteringen av socioekonomiskt utsatta områden samt etnicitet och dess påverkan i den massmediala rapporteringen. Hur dessa faktorer kan tänkas hänga ihop med det ständiga

nämmandet och koppling vid massmedial rapportering finner vi intressant och relevant, då kopplingarna inte kan ses som självklara.

Kunskapsluckan vi vill fylla sociologiskt är hur den massmediala rapporteringen, de socioekonomiskt utsatta områdena samt etnicitet kan kopplas samman. Hur hänger dessa ihop, samt hur upplevs den massmediala rapporteringen av de individer med annan etnisk bakgrund, bosatta i socioekonomiskt utsatta områden som är en del av de beskrivna finner vi ytterst intressant. Sambandet mellan dessa fenomen är relevant och det finns tidigare empiri kring dessa fenomen, dock är det för oss viktigare att förstå hur de upplevs. En sammankoppling kan alltid redogöras, men en upplevelse är inte alltid lika självklar att framställa.

Syfte & frågeställning

Vi kommer att studera kvalitativt hur unga män med utländsk bakgrund, bosatta i socioekonomiskt utsatta områden, upplever föreställningen om dem i massmedia. Vi vill framställa deras upplevelser, få ut deras erfarenheter och egna tankarna kring frågan samt belysa deras bakgrund som unga män med utländsk bakgrund, och bosatta i socioekonomiskt utsatta områden.

Studiens centrala frågeställning är följande:

- Hur upplever unga män med utländsk bakgrund som är bosatta i socioekonomiskt utsatta områden, framställningen av dessa områden i massmedia?

Studien avgränsas till unga män, mellan 18–25 år med utländsk bakgrund från socioekonomiskt utsatta områden i Stockholms området. Av etiska skäl och för att förenkla studien kommer ålder avgränsas från 18 år och uppåt, samt hemmahörande i Stockholmsområdet.

Avgränsningen gäller män då de anses vara mest drabbade när det kommer till massmedia, dess rapportering samt framställning i förhållande till socioekonomiskt utsatta områden. Stereotypen av “invandrarkillar” som anses vara stökiga och kriminella är bland den vanligaste bilden som målas upp i media (Brune 1998:10). Vi vill därmed fånga deras upplevelser kring massmedias föreställningar då vi finner det högst relevant samt intressant att undersöka.

Definition av huvudbegrepp

Vår frågeställning och en del av våra centrala begrepp innehåller tre huvudbegrepp som behöver tydliggöras innan en vidare ingång på denna studie görs.

Utländsk bakgrund = går utifrån en samlad definition vi själva kommit fram till, som betyder att du har en bakgrund där dina rötter är icke-västerländska, vanligtvis i delar utanför Europa. Exempel på delar av världen med utomeuropeiska rötter och som klassas som en utländsk bakgrund som är vanliga: Asien, Afrika och Sydamerika. Antingen är du född utanför Sverige, eller har en/två föräldrar som är födda utanför Sverige. Den negativa associationer kring det tidigare beskrivna ordet “invandrare” är en stark anledning till att vi inte använde oss av det ordet eller beskriver de med “invandrarbakgrund”, utan ersätter det med “utländsk bakgrund”.

Socioekonomiskt utsatta områden = går utifrån Polisens samlade definition av begreppet, från deras senaste rapport *Utsatta områden - sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser* (2017) om utsatta områden, där socioekonomiskt utsatta områden klassas att vara socialt och ekonomiskt utsatta geografiska områden, med låg social och ekonomisk status bland befolkningen bosatta där.

Massmedia = går utifrån NE:s definition av begreppet, vilket innebär att det är samlingsnamnet för medier som gemensamt förmedlar ut information till en större publik, t.ex. tv, tidningar och internet

TIDIGARE FORSKNING

Syftet med den presenterade tidigare forskningen är att beskriva det tidigare kunskapsläget, samt redogöra för vilka kunskapsluckor som finns att fylla gällande det vi vill undersöka i vår studie. För att förenkla detta avsnitt har vi kategoriserat all tidigare forskning vi vill använda oss utav i tre olika teman *Etnicitet, Vi och dem, Media*

Etnicitet

I boken *Etnicitet och nationalism* förklarar Thomas Hylland Eriksen (1993) hur det existerar en etnisk stereotypisering bland både överordnade och underordnade grupper i alla typer av samhällen. Att ge föreställningar om att alla inom en viss grupp skulle ha vissa drag eller egenskaper kan skapa en viss gemenskap. Eriksen beskriver nationalismen i landet som ett sätt att hävda att en kulturell likhet spelar rollen av att vara det främsta bandet mellan människor i samhället (Eriksen 1993:21f). Han menar även att nationalismen är en etnisk ideologi, på grund av att det är en etnisk grupp som dominerar i en nationalstat samt att nationalismen går hand i hand med etnicitet och stat (ibid 1993:25f).

Dock skapar nationalismen inte bara en viss gemenskap, utan kan även fungera exkluderande för de som inte anses vara den rätta medlemmen (Eriksen 1993:21f). Gruppen som dominerar i en stat skapar nationen, genom att de bland annat definierar sig med ett särskilt språk, religion och kultur, vilket i sin tur skapar vem som kan ingå i vi-gemenskapen. Historia, språk och media skapas för att stärka nationen genom att framföra det nationella budskapet i territoriet. Detta resulterar till att de resterande medborgare i nationen som inte är inkluderande i vi-gemenskapen blir underordnade. På så sätt har denna uppdelning även karakteriserat samt beskrivit landets befolkning. Det är skapandet av standardiserade föreställningar om vad som kulturellt utmärker en grupp som skapar stereotyper (ibid 1993:48). Detta finns till användning för att bland annat rättfärdiggöra sociala skillnader såsom att rättfärdiga privilegier som råder i samhällen samt ojämlik resursfördelning bland folket (ibid 1993:93ff).

Afrofobi. - En kunskapsöversikt över afrosvenskars situation i dagens Sverige är en forskningsrapport framtagen på uppdrag av Arbetsmarknadsdepartementet, som talar om afro-svenskars situation i Sverige och målet med forskningsrapporten är att uppmärksamma afro-svenska frågor (MKC 2014:7). Även i denna rapport, konstateras det att en stereotypisering och en kategorisering sker av svensk-afrikaner, grundat på etnisk bakgrund (ibid). Forskningsrapporten fokuserar mer på svenskar med afrikanskt ursprung och dess möjligheter. Forskningen tar även upp konsekvenserna av denna kategorisering och stereotypisering strukturellt i dagens Sverige, bland annat i form av svårare möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden (ibid 2014:49ff). Forskningsrapporten menar att dessa frågor, trots denna kunskapsöversikt, är i ett stort behov av att följas upp. Civilsamhället och mobilisering måste bli större samt ske i uppmärksammandet av att få bukt med dessa anti-diskrimineringsfrågor av afro-svenskar (ibid 2014:84).

Etnologen Ristilammi diskuterar i sin avhandling *Rosengård och den svarta poesin* (1999) hur medier använder sig av diverse speciella tecken, bilder och symboler för att porträttera den talade förorten i medier (Ristilammi 1999). Avhandlingen redogör för hur förorten och miljonprogrammen i medier framställs som en annorlunda plats i förhållande till det resterande svenska samhället. Genom 1960-talets miljonprogram bygge ända tills idag kan det konstateras att en "etnisk annorlundahet" beskrivs och att alla förortsbor nu beskrivs i ett slags dystopi. Dess invånare dras med i tankar av att känna sig främmande när resterande värld tar avstånd ifrån dem. Ristilammi kommer fram till att en annorlundahet, specifikt etniskt annorlundahet, och ett tydligt avstånd tas från miljonprogrammen. Denna bild som framställs i medier drivs av en agenda eller har en medvetenhet bakom sig (ibid).

I boken *Vid framtidens hitersta gräns* (2010) skriven av etnologen René León Rosales förklarar han hur elevkategorin pojkar med utländsk bakgrund under senare år har beskrivits som problematisk (Rosales 2010:11). Varje år presenteras betygsresultaten av Skolverket för de elever som avslutat grundskolan skolåret innan i form av ett pressmeddelande. I pressmeddelandet som skickades ut i början av år 2002 synliggörs en hierarki bland elevkategorier där pojkar med utländsk bakgrund är den elevkategori som presenterar sämst i skolan (ibid 2010:12). Elevernas betygsresultat har delats upp efter kön samt etnicitet, och har på det sättet ställt eleverna i skolan mot det normativa "svenska". Detta ska ha en

påverkan på eleverna med utländsk bakgrund, särskilt pojkar, i sättet de uppfattar att vissa yrken var otillgängliga för dem själva i framtiden (ibid 2010:190). Detta då eleverna i boken påpekas vara medvetna om att de ställs mot det normativa ”svenska”.

Detta kan kopplas samman med innehållet av *Blatte betyder kompis*, som är en bok skriven av författaren Rickard Jonsson (2007). I boken talas det om en grupp killar som författaren har följt under ett år i Ljusgården, som ligger i Stockholm, för att bland annat kunna förstå sig mer på de stereotyper som råder kring dem. Genom att vara en del av deras vardag och följa deras språkliga uttryck, får han möjlighet att undersöka hur kön och etnicitet görs av språk. Han tar upp hur den stereotypiska ”invandrarkillen” stämmer överens med de upplevda berättelser om ”livet i förorten” som han möter på. Han skriver även om hur omvärldens föreställningar av dem som ”invandrarkillar” har en inverkan på deras sätt att bete sig och tala (ibid). Denna bok är central för vår undersökning, eftersom att den ger en djupare förståelse för hur dessa unga män i socioekonomiskt utsatta områden skapar sin egen gemenskap och levnadssätt i relation till det svenska samhällets föreställningar av ”invandrarkillar”.

Denna tidigare forskning är relevant för vår studie dels för att de ger oss en djupare förståelse kring hur ungdomarna upplever sig själva som individer i relation till föreställningar i samhället som rör etnicitet. De ska även ge oss en djupare förståelse om hur de med annan etnisk bakgrund påverkas och redogör för flertalet konsekvenser av vad som händer när en medveten kategorisering och stereotypisering sker.

Vi och dem

Boken *Nyheter, Makt, Integration* har skrivits i samarbete mellan Institutet för Mediastudier, Quick Response och Röda korset för att belysa frågor som: när det formuleras ett ”vi och dem” i medier, vilka talar man om (Mokhtari 2009:11)? Finns det en fundamental skillnad mellan de människor som uppdelas och skrivs om i medier? Boken är skriven i syfte att upplysa frågan kring granskningar och diskussioner kring aktuella nyhetsrapporteringar som kretsar kring föreställningar om integration, främlingsfientlighet och invandring som beskrivs

har varit på tablan de senaste tio åren (ibid 2009:130). Denna bok tar även upp relevansen av att granska nyhetsmedier och vikten av att värdera att alltid nyanserat och värdeneutralt kunna se på dagens nyhetsrapporteringar, speciellt vid skildringar av om integration, främlingsfientlighet samt invandring.

Vi kommer även ta användning av boken *Om ras och vithet i det samtida Sverige* (2012) som är en antologi av tolv forskare med varierande akademisk bakgrund. Boken fokuserar på upplevda erfarenheter av hur det är att leva som icke-svensk i dagens Sverige (Hübinette 2012:43f). Upplevelsena som redogörs handlar om sättet de bemöts på, betraktas och behandlas, vilket grundats på hur en påverkas starkt av de föreställningar och rådande strukturer som existerar i det nutida samhället (ibid 2012:44). I denna bok tar bland annat en av forskarna, Tobias Hübinette, upp faktorer till vad som orsakar en exkludering samt inkludering av befolkningen. Han nämner bland annat hur samhällsgrupper förhåller sig till det som definieras som normen (ibid 2012:46). En som innehar de egenskaperna som faller inom de ramarna, som med andra ord anses som det normala, medför fördelar och privilegier (ibid). Såsom normen skapar en gemenskap bland de som innehar de ”rätta egenskaperna”, utesluter det människor med egenskaper som anses annorlunda i förhållande till normen. Detta kan i sin tur leda till diskriminerande strukturer (ibid 2012:42). Detta är väsentligt för vår studie, då resultatet av forskningen hjälper oss att förstå skillnaden mellan vad som upprätthåller ideal samt värderingar, och vad som definieras som avvikande.

En annan kunskapsöversikt, är Gunilla Hultén som genom sin nyligen framlagda forskningsrapport visar hur ett separatistiskt forum vid namn *Rummet* år 2014 skapade en stor media-uppståndelse med att öppna upp en plattform för endast ’icke vita’ (Hultén 2018:2ff). Plattformen skapades i syfte att vara ett uppror mot medier, där fokus riktas på icke-vita kroppar som annars, enligt grundarna, inte får en plats i media. Detta skapade en debatt om representativitet. I forskningen talar Hultén om hur kroppar, identitet och rasifiering sker, i samband med denna specifika mediauppståndelse samt i svensk media i allmänhet. Hultén undersöker detta genom att analysera mediauppständelserna och när hon talade med plattformens medlemmar (ibid). Hultén kom fram till att plattformens syfte starkt blev ifrågasatt samt anklagats för att vara begränsande, men att frågan om vardagsrasismen och

den rasism som är uppenbar i svenska medier samt i det svenska samhället glömdes bort (ibid 2018:10f).

Boken *Bortom kravallerna: Konflikt, tillhörighet och representation i Husby* är resultaten av den avsaknaden av de boendes röster i samband med vad som kallades för “Husbykravallerna”. Boken är en del av ett unikt forskningsprojekt, då syftet var att lyfta fram röster som haft en avsaknad i de mediala mass rapporteringarna om händelsen (de los Reyes 2016:5f). I introduktionen av boken beskrivs det hur bokens syfte varit att komplettera händelseförloppet med de boendes, civilsamhällets och myndigheters berättelser men även hur de sett på den mediala rapporteringen (ibid). Denna bok avhandlar till stora delar Husbykravallerna som är ett tydligt fokus, men avhandlar även liknande samhällsfenomen och drar många paralleller. De betonar även hur massmedier och lokalbefolkning kan ha vitt skilda åsikter kring vad som egentligen hänt och vad de orsakats av. Detta väcker i sin tur debatten kring vem som har rätt att tala samt vems förklarande av ett existerande problem är mest legitimt vid talan om socioekonomiskt utsatta områden och dess befolkning.

Anna Bredström har en artikel vid namn *Reflektioner kring bilden av invandrarkillar i svensk media*, som presenteras och diskuteras i boken *Makten och kamp om nationella arenor* (Bredström 2002:182). Bredström fokuserar empiriskt på att beskriva den uppmärksammade Rissneväldtåkten och hur svenska medier tog sig an att rapportera samt skapa de begrepp som uppkom med framställningen av rapporteringen. Det som presenteras av Bredström kretsar mycket kring hur den typiska “invandrarkillen” porträtteras och målas upp i samband med händelsen. Hon förklarar utifrån teoretiska och metodologiska utgångspunkter i koppling till händelsen samt varför en viss formulering dominerat och vad det kan bero på. Hon behandlar vidare ras-begreppet, rasism samt hur etnicitet och kön har sin roll i sociala konstruktioner som kan uttryckas ute i samhället såsom det framställs i medier (ibid 2002:182fff).

Dessa forskningsöversikter gällande vi- och dem berör vårt ämne direkt, samt talar kring hur unga män på grund av sin etnicitet samt sitt kön kan speglas i mediernas ögon. Samtliga forskningsrapporter jämför även hur medier rapporterar, skildrar och hur bara det kan skapa ett vi-och dem. Fokuset i flertalet av rapporterna är kring specifikt unga män med utländsk

bakgrund och rör ras-frågan kopplat till makt på ett tydligare sätt, som i sin tur kan skapa ett vi- och dem.

Media

Stanley Cohen, forskare inom kriminologi, har forskat mycket kring medias roll gällande representativitet med olika ingångar, samt hur mediala funktioner interagerar utifrån olika perspektiv. Han behandlar även hur kritiska medierna är, samt hur de reflekterar kring sin självsyn i sin rapportering (Blomberg 2004). Cohen fokuserar mycket på ungdomar och kriminalitet, men i boken *Folks Devils and Moral Panics: The Creation of the Mods and Rockets* diskuterar han begreppet "moralpanik" och har även en trestegsfas i sin analys av hur detta begrepp skapas och implementeras i medier. Till exempel förklara han hur medier bekräftar fenomen de skapat utan en vetenskaplig grund med en symbolik i negativa termer och överdrivna beskrivningar (ibid).

Miljonprogram och media - Föreställningar om människor och förorter är ett forskningsprojektsamarbete mellan Integrationsverket och Riksantikvarieämbetet där forskningen tar upp vilka föreställningar media har (Ericsson 2000:7f). Fokus i denna forskning, ligger på antagandet av att massmedia är ansvariga för den föreställning som idag sprids om miljonprogrammen. Forskningen som avhandlats av Urban Ericsson, Irene Molina och Per-Markku Ristilammi fokuserar på hur medias framställning har en påverkan och som i sin tur bidrar till en generalisering (ibid 2000:11ff). Författarna avslutar forskningsprojektets samarbete med att nämna att diskursen om förorten och miljonprogrammen måste förändras, då vi lever i en ständig tid av förändring. Avslöjandet av rådande postkoloniala maktstrukturer, må inte leda till att de försvinner, men man måste fortsätta tala kring erfarenheterna och föreställningar som omfattar dessa områden (ibid 2000:98ff).

Irene Roivanen, som är tidigare överassistent vid institutionen för socialpolitik och socialt arbete vid Tammefors universitet, redogör i boken *Sociala problem och socialpolitik i massmedier* om sin doktorsavhandling "Sockerbiten mitt i skogen" (Blomberg 2004). Hennes undersökning bygger på att analysera de kategoriseringsprocesser som konstrueras.

Enligt henne skapas det i det offentliga rummet kring förorten och dess omnämmanden i finländsk media - avgränsat till dagstidningsartiklar. Undersökningen är intressant då Roivanen betonar hur hon ser förorten i sin analys som en diskursiv kategori, och hur förorten i vilken benämning som helst nästan redan har en viss klassificering på sig. Denna bok är intressant då den är upplagd som en diskursanalys och då det redan finns forskning sedan tidigare som pekar på att detta länge ansetts vara ett problem (ibid).

I en rapport om *Utanförskap, våld och kärlek till orten* (2018) av barnombudsmannen lyfts barns egna röster om hur det är att växa upp i utsatta kommuner och förorter. Utifrån granskningen har barnombudsmannen kommit fram till att barn växer upp med olika villkor beroende på det område man växer upp i, trots att alla har samma rättigheter gällande till exempel utbildning och skydd mot våld. Barn från socioekonomiskt utsatta områden upplever att deras rättigheter inte erkänns och förverkligas i lika stor utsträckning som andra barn (Boqvist 2018:6). Denna känsla av exkludering har resulterat att dessa barn i fråga lever under sämre villkor, med sämre skolresultat, ekonomi och hälsa, än i andra delar av Sverige. Det nämns även i rapporten att den negativa bild som målas upp av media och av politikerna om deras bostadsområde är en del av orsaken till varför dessa barn inte känner att de har lika stora förutsättningar som andra barn från andra delar av Sverige (Boqvist 2018:7).

Stereotypisering som behandlas i dessa forskningsöversikter kan vara till stor nytta för vår studie. Exempelen ovan bevisar att en stereotypisering existerar och kan omskapas och produceras, vilket hjälper oss i vår framställning av den frågan vi vill besvara samt ger oss en närmare förståelse till problematiken vi vill undersöka, även specifikt är det gäller om unga män som är vårt fokus.

Undersökningarna handlar om hur mediala rapporteringen skett kring båda händelseförloppen samtidigt som de tar upp hur etnicitet produceras i förhållandet mellan individ och struktur som tar plats i våra mediala rum.

TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

I första delen av detta avsnitt redogör vi för våra teoretiska utgångspunkter i vår studie, som kommer att kretsa kring det dubbla medvetandet samt postkolonialism. Vi kommer att fokusera på delar av dessa teorier som vi kommer att ha nytta av i vår studie, för att tolka vår empiri samt som analysverktyg av vårt resultat. I andra delen redogör vi för de centrala begreppen för vår studie, som kommer användas för samma syfte.

Dubbla medvetandet

I boken *The souls of black folk*, introducerade William Eduard Burghardt Du Bois teorin om det dubbla medvetandet och slöjan. Läsaren får redan i titeln uppleva sättet Du Bois leker med orden för att ge en känsla av bokens innehåll som beskriver den andliga världen svarta amerikaner lever i. Med ”souls” återspeglar Du Bois känslan av dualism (Du Bois 1903:15). Han refererar till konceptet av att känna sig som en del av två världar genom att hänvisa till att svarta föddes med slöja och begåvades med en andra syn eller dubbelsyn i den amerikanska världen. Du Bois inleder med att redogöra vad den centrala metaforen innebär, av både svarta individens existens men även en central metafor av boken, vilket är slöjan. Han menar att slöjan är något som hänger mellan svartas föreställningsvärld och vitas föreställningsvärld. Genom slöjan, som beskrivs som en skenbar barriär, är det svarta individer som uppfattar sig själv i annorlunda reflektioner (ibid 1903:8f). Du Bois följer upp med teorin om det dubbla medvetandet som handlar om att en svart individ med upplevda erfarenheter bakom slöjan har ett dubbelt medvetande, vilket indikerar att individen är kapabel till att förstå sig på både deras upplevda erfarenheter som är innanför samt hur det är att leva utanför denna skenbara barriären. Han menar att afroamerikaner identifierar sig som både svarta och amerikaner, vilket i sin tur leder till ett dubbelt medvetande som är en känsla av att se på sin själ genom andras ögon. Detta på grund av att dessa två identiteter beskrivs som att stå i konflikt med varandra eller i ett tillstånd där den ena inte utesluter den andra, vilket resulterar till att afroamerikaner upplever två själar, två tankar, två obevekliga strävanden som lämnar dem utan äkta självmedvetenhet (ibid 1903:9).

I jämförelse med de vita amerikanerna är det inte lika lätt att förstå hur det är att leva innanför slöjan. Detta då vita anses vara normen i den amerikanska världen som han refererar till. Vita amerikaner kan därför inte förstå sig på de svartas upplevelser. Bortsett från fördelen att ha en andra syn, kan det leda till ett exkluderande och diskriminerande känsla hos de svarta amerikaner då mäter sin själ utifrån den värld som inte ger en sann självmedvetenhet, utan låter individen bara se sig genom den andra världens uppenbarelse som ser på i förlöjligande och förakt (ibid 1903:9).

Postkolonialism

Fanon är känd genom sina postkoloniala teorier och i sin bok ”Svart hud, vita masker” fokuserar han på vikten av det postkoloniala, samt kolonialismens effekter på de koloniserade (Fanon 1997:7f). Fanons förklaringar baserar sig på den problematik som uppstår mellan de som koloniserat och kolonialmakter när ett slags beroendeskop skapas mellan dem. Han talar kring de koloniserades möjligheter, begränsningar och mer utifrån sina egna erfarenheter av kampen mot de dåvarande kolonialmakterna (ibid).

Den del av Fanons teori som vi kommer använda oss utav handlar om förklarandet av det tidigare nämnda beroendeskop som skapats i samband med kolonialismen och dess effekter, vad de lett till samt utvecklingen utav mindervärdesbegreppet (ibid 1997:87f). Bland annat diskuteras mindervärdesbegreppet i samband med beroendeskopet som skapats och Fanon kritiserar bland annat Mannonis tidigare texter om kolonialismen som påstår att ett mindervärdeskomplex hos de koloniserade redan existerat innan kolonialismen. Fanon kritiserar synsättet kring att ett mindervärdeskomplexet endast existerar i undantagsfall hos homogena minoritetsgrupper som avfärdar kolonialismen och dess konsekvenser (ibid). Han beskriver att den europeiska kolonisatören aldrig varit minoritet, att den vita kolonisatören därmed inte heller kan påstå sig kunna känna sig underlägsen, tvärtom, upphöjs och beskrivs den vita kolonisatören som någon gudom (ibid 1997:94). Han talar om att den koloniserades underlägsenhet är direkt kopplad till den vita kolonisatörens känsla av överlägsenhet och att *”det är rasisten som skapar den mindervärdige”* (ibid).

Detta är relevant för oss på det sättet att Fanon konstaterar att ett mindervärdeskomplex existerar vilket går i linje med den tidigare forskning vi presenterat. Fanons teori om ett mindervärdeskomplex grundat i koloniala föreställningar om underlägsenhet stärker vår tes om att det kan finnas om att det kan finnas en känsla av mindervärdighet hos en minoritet.

Fanon klargör även att det finns en markant och tydlig skillnad mellan de koloniserade och kolonisatorerna (Fanon 1997:199f). Han redogör och betonar för hur de som koloniserats aldrig är en del av sitt egna problem, utan att kolonisatorerna är de som är skyldiga till att skapat anseende och synsätt emot de som koloniserats. De har aldrig kunnat stå emot de komplexen som ställs emot de, bland annat deras beroendeskop till kolonisatorer samt känslan och levnaden i att känna sig och behandlas underlägset. Fanon avslutar ”Svart hud, vita masker” med att tala om att den svarta människan, som han även genom boken drar paralleller kring den koloniserade människan, är fast och instängd i sin egna färgade kropp, det är inget man kan ändra på (ibid).

Dock talar han om att en individ som har blivit medveten om sin kropp, inte längre är en orsak till det medvetandets struktur utan nu blir till ett medvetande objekt (Fanon 1997:199f). Slutsatsen Fanon vill dra med detta är att oavsett den historiska kontexten den svarta och koloniserade människan har tagits igenom, vill den koloniserade människan alltid kunna ge sin revansch (ibid). En frigörelse måste kunna göras av den svarta människan, och den kan endast göras om man motiveras av att frigöra sin identitet och sin kropp, kopplat till den historiska aspekten den koloniserade människan behövt genomgå (Fanon 1997:199f).

Han vill med detta avslut, som tidigare nämnt, motivera den koloniserade människan till att aldrig känna sig bekväm eller nöjd i sin koloniala position och alltid revoltera mot kolonialmakten och kämpa för att kunna bygga upp sig själv, vilken kolonisatorer ständigt motverkar. Denna del av Fanons teori finner relevans i vår studie på så sätt att den problematiserar hur teorier talar om upplevelser, därmed blir beroendeskapsbegreppet och mindervärdesbegreppet relevanta begrepp för att kunna teoretiskt bygga upp vår studie samt analysera det vi kommer fram till.

CENTRALA BEGREPP

Normalitet och vithet

Arbouz, i boken *om ras och vithet i samtida Sverige* (2012) diskuterar hur majoritetsbefolkningen bär rätten att skapa vad som anses normalt. Normen är något som anses vara normalt i samhället, som till exempel vem som tillhör till den normativa etniska tillhörigheten i det svenska samhället. Detta kan fungera som något styrande då normsystem skapar privilegierade och överordnade positioner, som i sin tur leder till mindre privilegierade och underordnade positioner.

Den vita kroppen står för den överordnade normen, medan icke-vita kroppar är underordnade. I detta fall anses vithet vara faktorn som utgör skillnaden mellan kroppar, eftersom vithet anses vara det normativa samt dominerande i det svenska samhället (Hübinette 2012:51). Vithet är inte en benämning som endast finns för utseendemässiga skäl, vithet finns som benämning för att täcka de sätt som rasifieringsprocesser påverkar och formar vita människors levnadssätt. Vithet finns alltså i olika former som utgörs av en komplex uppsättning av praktiker och privilegier. Fördelar såsom sociala, ekonomiska samt politiska tilldelas de som passar in i den överordnade normen vilket är strukturellt på global nivå (Mattsson 2005:139ff).

Vithet skapas i relation till icke-vita. Denna dikotomi är nära sammankopplad med svenskhet, som också är ett normativt och dominerande beteende. Det innebär att vita betraktas som svenskar, och icke-vita betraktas som icke-svenskar (Hübinette 2012:58). Detta blir problematiskt när skillnaderna kopplas till makt, då det skapar rasism. Bilden av hur ”invandrare” ser ut i media formar livsvillkoren av de svenskar som inte passar in i den normen såsom icke-vita eller invandrare (Mattsson 2005:141). Enligt Katarina Mattssons, som är en kulturgeograf, finns det fem kategorier i användningen av termen svensk som forskare använder sig av för att klassificera och definiera människor i sina studier. De följande fem kategorierna är; vara född i Sverige, att inneha svenskt medborgarskap, att ha

båda föräldrar födda i Sverige, att vara ”kulturellt svensk” samt ha svenska som modersmål, och sist men inte minst se ut som en svensk som likställs med att ”vara vit” (Mattsson 2005:149).

METOD

Vi kommer att studera kvalitativt hur unga män med utländsk bakgrund, bosatta i socioekonomiskt utsatta områden, upplever föreställningen om dem i massmedia. Vi vill framställa deras upplevelser, få ut deras erfarenheter och egna tankar kring frågan samt belysa deras bakgrund som unga män med utländsk bakgrund, och bosatta i socioekonomiskt utsatta områden.

Vi har valt att använda oss av fokusgruppsintervjuer som forskningsmetod i vår studie då det är relevant för syftet med vår studie, eftersom att dessa unga mäns upplevelse i grupp är det mest centrala i vår studie.

Samtal är den form vi som forskare vill att våra intervjuer ska omfatta då samtal handlar om att få en förståelse kring varför vissa saker sker, och förstå meningen bakom personers handlanden, tankesätt och varför de tycker som de gör (Aspers 2011:139ff). Intervjuer definieras som en samtals relation mellan den som intervjuar och den som blir intervjuad, där forskarens mål är att försöka förstå den som blir intervjuad (ibid). Intervjuer är en effektiv metod på det sättet att man genom intervjuer förstår det man ser och en metod som för oss att legitimera det vi som forskare vill tala om. Vid användandet av kvalitativa intervjuer skapas ett empiriskt underlag och material för det vi som forskare vill undersöka. När vi som forskare, vill få insikt i uppfattningar, erfarenheter och känslor är intervjuer en lämplig metod (Denscombe 2009:232f).

Fokusgrupper

Fokusgrupper är en särskild form av intervjuer. Fokusgrupper syftar till att, till skillnad från individuella intervjun, samla en grupp personer som intervjuas som en grupp och får teman att diskutera sinsemellan upplagt som ett samtal, lett av forskaren (Justesen 2010:65f). Det som gör metoden speciell är att den påminner om intervjuformen, samt den observerande formen som inte finns med vanligtvis i den individuella formella intervjun (ibid 2010).

Det intressanta och målet med fokusgrupper är inte att komma till djupet av det som diskuteras, utan mer att ta del av den dialog som sker och undersöka den interaktion som sker mellan deltagarna i fokusgruppen (Justesen 2010:65f). Observationsdelen blir relevant i fokusgrupper då det tas hänsyn till deltagarnas respons till varandra och hur en social interaktion uppkommer, och därmed blir det intressant att även observera och ta hänsyn till det och inte bara det som sägs (ibid 2010).

Vi kommer, som tidigare nämnt studera unga mäns upplevelser kring föreställningen om dem särskilt i massmedias rapportering, kopplat till sin utländska och socioekonomiskt utsatta bakgrund. Syftet är att analysera hur dessa upplevelser och föreställningar förhåller sig till rådande samhällsstrukturer. Vi vill få en djupare förståelse för hur dessa hänger ihop samt rapporteras om. Förhållandet mellan struktur och individ är intressant då subjektivitet skapas och omskapas i samhället genom interaktion. Fokusgruppsintervjuer fångar upp just detta och undersökandet av en interaktion och de deltagandes erfarenheter blir relevant att undersöka i vårt fall. Upplevelsen kring kategorisering av människor, utifrån etnicitet, om det sker genom massmedier och dess kanaler kommer vara huvudfokus i våra fokusgrupper.

De viktigaste kännetecknen för att använda sig av fokusgrupper är det finns ett fokus, en gemensam erfarenhet alla deltagare delar sinsemellan (Denscombe 2009:237). Att en särskild vikt läggs på den sociala interaktionen som sker under fokusgrupp intervjuens gång, samt att forskaren har en strukturerad roll genom processens gång och underlättar grupp interaktionen som syftas till att undersökas (ibid 2009) .

Som forskare, är vår viktigaste uppgift i en fokusgrupp att se till att skapa en miljö där deltagarna känner sig bekväma för att yttra sina åsikter, synpunkter och erfarenheter i ämnet och de teman som presenteras av oss (Kvale 2014:191). Målen kan variera, men det är inte alltid att alla deltagare ska komma överens om det som läggs fram och diskutera det sinsemellan, utan det intressanta för vår del är de olika synpunkter, upplevelser, interaktioner och åsikter deltagarna har (ibid).

Under fokusgrupperna redogör deltagarna för, emot och argumenterar för sin ståndpunkt och sina åsikter och ställer frågor till varandra (Justesen 2010:67f). Ett större samtal än vanligtvis växlas mellan dem och de normer eller upplevelser som enklare skulle glömmas bort, tystas ned eller vara underförstådda i vanliga intervjusamtal (ibid). Därmed öppnar fokusgrupper upp dörrar och gör det möjligt för forskaren att förstå och få en inblick i till exempel, hur normer, föreställningar och värderingar kan styra den grupp vars upplevelser vi valt att undersöka.

Därmed kan fokusgruppsintervjuer även få fram väldigt kontroversiella åsikter som normalt sätt i en traditionell intervju inte skulle komma fram (Kvale 2014:191). Gruppdynamiken och fler deltagare gör det enklare att komma ämnen som skulle vara svåråtkomliga att undersöka i andra fall (ibid 2014). Dock kan en nackdel vara att, jämfört med t.ex. den traditionella intervju-formen, endast en större interaktion och förståelse kommer fram i en fokusgrupp och inte den faktiska upplevelsen på ett djupare plan där den vanliga intervjun har en fördel framför fokusgrupper.

Vi har genomfört fyra fokusgruppsintervjuer, med 4–6 deltagare i varje fokusgrupp. En normal fokusgrupp ligger mellan sex till tio intervjupersoner totalt (Kvale 2014:191), men på grund av tidsbrist av denna studie har vi begränsat vår studie med färre deltagare. Vårt mål är att skapa en social interaktion samtidigt som vi har mindre grupper som skapar en diskussion sinsemellan varandra. För många deltagare kan öka risken att vissa utelämnas till att tala eller för få ökar risken att ett samtal inte kan styras, utefter har vi bestämt antalet passande för våra fokusgrupper.

Ett annat kriterium som är viktigt att reflektera kring och ta ställning till är vilka deltagare ska vara med. Då vi vid kvalitativa studier inte tar ett stickprov utan själva väljer ut vår fokusgrupp och lämpliga deltagare (Justesen 2010:68ff). I vårt fall, gynnar det oss att ha en homogen grupp då vår studie syftar på att dela upplevelser och erfarenheter av ett fenomen, baserat på den bakgrund som våra deltagare har. Urvalet kommer att vara unga män, med utländsk bakgrund bosatta i socioekonomiskt utsatta områden, mellan 18–25 år bosatta i Stockholm. För att få ut de svaren vi vill ha, måste en bekväm och pålitlig miljö skapas av oss som forskare, gentemot våra deltagare, därmed kräver det en homogenitet bland våra deltagare då de kan känna igen sig i varandra och representerade som grupp.

Utifrån ett genuint intresse kring socioekonomisk utsatthet kopplat till vår bakgrund och vårt personliga engagemang och driv för samhällsfrågor är detta något värt att forska kring och ta en närmare titt på. Under studiens gång kommer vi agera utifrån en forskarroll, men kommer alltid kunna utgå ifrån våra erfarenheter som grund till drivet att undersöka massmedial rapportering i koppling till upplevelser, specifikt i socioekonomiskt utsatta områden, bland de med utländsk bakgrund. Dock med våra erfarenheter till vår fördel, men arbeta med en stor objektivitet.

Konsekvenser

Generellt vid kvalitativa studier är målet för oss forskare att ta ett aktiv steg till att sätta sig in i det fältet man intresserar sig av och vill undersöka (Aspers 2011:116f). När vi introduceras till fältet och blir till aktörer, har vi även med våra egna erfarenheter i bagaget möjlighet till ett slags “påverkan” utöver det vi studerar. Vår forskning baserar sig på hur vi kommer från en livsvärld med våra erfarenheter och bygger upp en förståelse kring det vi är intresserade av och därmed har en direkt påverkan (ibid). Etiskt, som forskare, kan det uppstå problem med detta då vår påverkan och verksamhet i fältet leder till att det påverka våra studier.

Därmed, i vårt fall, kan konsekvenserna vara att vi kommer in med en utländsk bakgrund och socioekonomiskt utsatt bakgrund som forskare, dock som unga kvinnor. Skulle de tillfrågade unga männen vara intervjuade av män skulle de mer sannolikt känna sig mer bekväma med att uttrycka sina upplevda erfarenheter, då vi tror de kan relatera mer till varandra. Vi som

forskare må också ha en utländsk bakgrund och också bo i socioekonomiskt utsatta områden, dock kan det vara till vår fördel att inte fullständigt relatera på grund av olika i kön. Detta eftersom att det ger oss möjligheten att få utförliga och förklarande svar, än korta svar i hopp om att forskaren redan förstår eller kan relatera till. Vår största uppgift blir att tackla vår livsvärld och inte alltid relatera till den då våra erfarenheter spelar roll, men inte är betydande i koppling till det vi undersöker.

Det är viktigt vid fokusgruppsintervjuer att ha en mer eller mindre strukturerad intervju eller tema-guide som reflekterar studiens problemformulering och som omfattar den planerade fokusgruppsintervjuer (Justesen 2010:71f). Konsekvensen av att inte vara förberedd, påverkar processen, studien samt forskarens aktiva roll under fokusgruppsintervjuer. Ett klassiskt nybörjarmisstag kopplat till förberedelsearbetet av till exempel en intervjuguide, är att som forskare strukturera upp frågor samt förväntade svar (Aspers 2011:140). Problemet med detta är att vi som forskare ännu en gång grundar oss på vår egna förförståelse och hellre undersöker den livsvärld vi är en del, än den som ska intervjuas vars livsvärld är mer intressant att undersöka och ta en del av (ibid).

Det är nästintill omöjligt att undvika en obalans i makthavande som naturligt sker mellan de som blir intervjuade och forskaren (Aspers 2011:141f). Som forskare gäller det att alltid utgå ifrån ett inkluderande tankesätt och att alltid reflektera kring sin roll. Det handlar om att kunna "ge" makt till den som intervjuas och skapa en atmosfär som får den intervjuade att känna att samtalet sker någorlunda jämlikt (ibid).

Vi har definierat att vi kommer undersöka unga män med utländsk bakgrund. Många samhällsvetare, generellt sätt, undviker att intervjua människor från andra kulturer, då en etnicitet eller kultur kan vara något svårdefinierad och många avstår från att göra tvärkulturella studier (Kvale 2014:184). Svårigheter kan enklare uppstå och det kan kännas svårt att ta hänsyn till flertalet multi-kulturella faktorer, att missförstånd och kommunikationsskillnader enklare kan uppstå och försvåra tolkandet av gester som är betydande för det som sägs (ibid). Därav har vår utländska bakgrund och vår uppväxt i socioekonomiskt utsatta områden som tidigare nämnt en väsentligt viktig och stor betydelse i

vår studie, dels för att den ska kunna vara genomförbar och dels för att komma fram till en nyanserad analys av vårt resultat.

Etik

För att hålla vår forskning på hög kvalitet krävs det att bedriva forskningen kring forskningsetiska principer som används för att skapa förtroende mellan forskare och undersökningsdeltagare (Vetenskapsrådet 2011). För att kunna lita på forskningen och få det fungera som en vägledning kring vad som behövs att göras, krävs det att respektera det etiska kravet genom att tillämpa det under hela vetenskapliga processen (Aspers 2011:83).

Vid samtliga intervjuer tog vi hänsyn till individskyddskravet som består av fyra allmänna huvudkrav; Informationskravet, samtyckeskravet, nyttjandekravet och konfidentialitetskravet. Individskyddskravet följs genom att informera de intervjuade om vad studien kommer att handla om samt informera dem om deras roll i projektet, vilket skapar en medvetenhet om att medverkandet är frivilligt. Samtyckeskravet följs genom att säkerställa att de intervjuade ska delta efter samtycke samt informera dem att de ska ha all rätt att självständigt bestämma om hur länge och på vilka villkor de skall delta. Nyttjandekravet följs genom att informera de intervjuade om att uppgifterna som ges ut av dem inte ska användas eller utlånas för kommersiellt bruk eller andra icke-vetenskapliga syften, utan endast vetenskapligt. Vi informerar även de intervjuade och dess identitet undångöms och behandlas med största konfidentialitet, vilket är det konfidentialitetskravet. Ingen utanför vår forskningsgrupp ska ha tillgång till de intervjuades personuppgifter eller annan information, utan de skyddas genom att vi som forskare följer en tystnadsplikt (Vetenskapsrådet 2011).

Kodning & analysteknik

Vi bearbetade datamaterialet i tre olika nivåer för att få fram mönster som senare kan diskuteras i vår studie. Kodning, tematisering och summering är de tre olika nivåerna som vi använde oss av i vårt sätt att bearbeta materialet. I vår kodningsprocess skapade vi koder, som är samma sak som nyckelord. Syftet med kodningen är att sortera materialet grovt samt skapa en preliminär ordning av innehållet (Hjerm 2014:45f). Tematisering är en ordning av

dessa koder som vi skapat och använt för att reducera datamaterialet. Syftet är att fundera över vad koderna har för relation till varandra, skapa teman/kategorier för att kunna ge en ordentlig presentation av det reducerade materialet. Genom att koppla koder till olika teman har vi lyckats hitta kopplingar och mönster som är relaterad till studiens teoretiska utgångspunkt och frågeställningar (Hjerm 2014:40). Genom att organisera materialet på detta sätt kommer vi att underlätta för oss som forskare i analysdelen eftersom att komplexiteten av materialet reduceras samt presenteras tydligt inför en summering. En summering innebär att man som forskare drar slutsatser (Hjerm 2014:41).

För att kunna genomföra en kodning skapade vi först ett kodschema för att bygga upp ett begreppsligt ramverk innan vi bearbetade materialet. Ett kodschema innebär att man i förhand bestämmer sig för vad man letar efter för att förenkla närläsningen av texterna. För att kunna skapa ett kodschema behövde vi fundera kring varför vi skapade just de koderna och vad de representerar. Vi arbetade pragmatiskt vilket innebär att vi inte följde kod schemat strikt under kodningsprocessen, utan vi skiftade mellan tematisk kodning och datadriven kodning. Detta på grund utav att vi på förhand hade fastställda kategorier som tillät oss själva att upptäcka koder och låta ytterligare koder ta form under bearbetningen av materialet (Hjerm 2014:50f).

Vi valde ut fyra olika teman till vår kodning, varav den första har fyra underrubriker som utförligt sorterar materialet utefter beskrivande ord i förhållande till massmedias rapporteringar, upplevelser av tolkningsföreträde och möjligheter samt positiva och negativa aspekter av medias framställning av dessa unga männen i fråga. Andra teman om solidaritet har tre underrubriker för att också tydliggöra de positiva och negativa aspekterna av teman genom att framföra beskrivande ord av solidaritet med svenska samhället. De resterande teman med två underrubriker för att specificera kodningen. Vi har alltså kodat utifrån dessa teman som är relevanta för vår studie och som redovisas nedan:

Kodschema

1. Medias framställning

- 1.1. Ord eller åsikter om förhållandet till massmedias rapportering
- 1.2. Upplevelser av tolkningsföreträde och möjligheten
- 1.3. Positiv påverkan av medias framställning av de unga männen
- 1.4. Negativ påverkan av medias framställning av de unga männen

2. Solidaritet med svenska samhället

- 2.1. Ord eller åsikter i förhållande till det svenska samhället
- 2.2. Positivt - Känslan av att känna sig solidarisk med det svenska samhället
- 2.3. Negativt- Känslan av inte känna sig solidarisk med det svenska samhället

3. Vi och dem

- 3.1. Förortsboende vs de som bor i stan - Föreställningen av de som är en del av förorten och de som bor i andra delar av Sverige som inte anses vara förort
- 3.2. Icke-svensken - Föreställningen av de andra i förhållande till normen av vem som anses vara svensk

4. Stereotypisering

- 4.1. Stereotypa föreställningen av kriminella unga män
- 4.2. Stereotypa föreställningen av passiva unga män

Vi valde att koda på bredden för vår kodningsprocess, vilket innebär att man markerar de stycken som antingen kan stärka vår teori eller som kan utveckla den kunskap som vi själva upptäcker om materialets innehåll. Vi valde ut relevanta stycken som vi kopplade till våra teman och på det sättet reducerades materialets innehåll till det som var nödvändigt. Efter att ha gjort en grov ordning av materialet som samlats in, sorterat det i inordnade teman, använde vi oss utav mindmaps för att ytterligare kunna koppla det till vår analysdel. Denna analytiska process genomfördes med hjälp utav Hjerm, Lindgren & Nilssons beskrivning kring hur man som forskare går tillväga i en analys för en kvalitativ studie (Hjerm 2014:34).

Genomförande av fokusgruppsintervjuer

Totalt, har fyra fokusgrupper deltagit i denna studie. Alla fokusgrupper valdes ut genom att vi kontaktade diverse aktiva ungdomsledare och ungdomsverksamheter i varje socioekonomiskt utsatt område vi var intresserade utav att ha med i vår studie. Kriterierna var att du skulle vara en ung man mellan 18-25 år, boende eller uppvuxen i ett socioekonomiskt utsatt område med en utländsk bakgrund. Alla aktiva ungdomsledare kontaktades via samtal och SMS personligen och var bekanta med oss sedan tidigare eller personer som vi blivit

sammankopplade med genom sociala nätverk.

De vi kontaktade, valde i sin tur ut lämpliga unga män att ha med i vår studie, och all information till deltagarna gick genom denna person. Alla fokusgrupper genomfördes i miljöer, tider och platser som de deltagande unga männen själva valt ut. Innan varje fokusgruppsintervju gick vi igenom alla de deltagande unga männens rättigheter, frågade om ett godkännande, och satte sedan igång.

Upplägget var indelat i att först inleda med att alla deltagande unga män fick berätta om sig själva, för att de skulle känna sig bekväma och komma in i att konversera med varandra. Fokusgrupperna var sedan tematiserade och indelade i tre teman vars fokus var att samtala kring medias framställning, representation/möjligheter och påverkan. Alla fokusgruppsintervjuer spelades in och transkriberades sedan.

Vi avslutade sedan fokusgrupperna med att visa rubriceringar av de första rubrikerna på artiklar man får upp i Google vid sökandet av ordet "Förorten". Efter att vi frågat om deras syn på rubrikerna, berättade vi kort om artiklarnas innehåll. Vi diskuterade därefter huruvida de tycker att rubrikerna eller artiklarna i sin helhet är representativa samt kring vad de upplever att de sänder för signaler och syften. Vi googlade och använde oss utav ordet "förorten" då det är en enklare term och vanligt förekommande benämning av socioekonomiskt utsatta områden (Intervjuguide och samtliga artiklar finns bifogade i "Bilagor").

Som tidigare nämnt, anser vi att utifrån vår egen utländska bakgrund, uppvuxna i socioekonomiskt utsatta områden, att vi har en fördel i att förstå och få en ingång till de sociologiska fält och det ämne vi studerar. Under genomförandet av fokusgrupperna kände vi att de unga männen som deltog i fokusgrupperna hade ett större förtroende för oss, just på grund utav vår bakgrund och vi kände att en bekvämlighet skapades. Dock, finns en aspekt värd att belysa angående att vi är unga kvinnor, och kan i och med vårt kön, ha en nackdel i att intervjua unga män om deras upplevelser, vilket visade sig vara till dels väldigt känsliga. En fördel skulle kunna vara om vi var unga män, eller valde att låta unga kvinnor istället vara en del av vår studie för att minska gapet och skillnaderna mellan oss för största möjliga bekvämlighet. Vi tror dock att detta skulle försvåra studien mer än vad den skulle förenkla

den, då mycket antaganden på grund av den redan väldigt nära bakgrunden skulle antas och att lika mycket inte skulle kunna komma fram.

Presentation av de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna

Alla fokusgrupper var mellan 70–85 min långa. Fokusgrupperna genomfördes i två socioekonomiskt utsatta stadsdelar söder om Stockholm och i två socioekonomiskt utsatta stadsdelar i västra/norra Stockholm.

Fokusgrupp 1, 2 och 3 innehöll fyra personer. Fokusgrupp 4 innehöll 5 personer. Totalt var våra fokusgrupper 17 personer. De flesta personerna som deltog i fokusgrupperna var över 22 år, totalt 11 personer var över 22 år, resterande 6 personer var under 22 år. Samtliga var arbetande eller studenter, som studerade antingen i gymnasial- eller universitetsnivå och alltså sysselsatta.

RESULTAT & ANALYS

I denna del av vårt arbete kommer vi presentera vårt resultat och i samband med sammanställningen av detta analysera vad vi fått fram genom våra fokusgrupper. Vi kommer att förklara samtliga resultat samt referera till våra teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning för att största möjliga relevans och förståelse ska kunna ges till vår studie.

Solidaritet med det svenska samhället

De tillfrågade unga männen i fokusgrupperna var alla enade om att det existerar en gemensam bild av solidaritet med det svenska samhället som inte alltid inkluderar de som bor i socioekonomiskt utsatta områden. Föreställningen av den svenska solidariteten förknippas med trygghet, möjligheter och socialt skyddsnät, genom en välfärd, som dessa unga män inte upplever sig kunna nyttja eller ha tillgång till såsom människor från andra delar av Stockholm. Detta på grund utav att vissa inte anses inneha lika stor rätt att använda sig utav välfärden. De tillfrågade unga männen upplever att det är förhållandet till den solidaritet som råder på nationell nivå som faktiskt delat upp den svenska befolkningen i olika grupper. Synen på det svenska samhället uttrycks tydligt i alla våra fokusgrupper som ett uppdelat samhälle, på grund av att den svenska solidariteten som senare förknippas med en föreställning av vem som anses vara svensk och icke-svensk.

I första fokusgruppen framkommer det ett exempel på hur dessa unga män inte känner sig solidariska med det svenska samhället vilket leder till att istället skapar sin egen gemenskap i de områden de bor i. Resultatet av att en grupp människor från ett specifikt område inte känner sig delaktiga med resten av samhället skapar en avsaknad av känsla för samhörighet, som i sin tur leder till att de skapar sin egna gemenskap.

Men varför tror du att vi har det bandet? På grund av att vi alla går igenom samma problem, vi skapar vår egna community. Vi har solidaritet, men varför inte med resten av samhället, varför bara med varandra?... det finns en anledning till varför just folk från orten connectar som dem gör. Det är för att de förstår varandra, förstår du.
(Fokusgrupp 1, person 4)

Ovan citeras person 4 i första fokusgruppen som utgår från en föreställning av en solidarisk anda i det svenska samhället. Han upplever att dessa unga män i socioekonomiskt utsatta områden inte räknas med. Han förklarar att den starka solidariteten som finns bland de människor som bor i socioekonomiskt utsatta områden har byggts upp av den anledningen, att dessa människor inte känner sig solidariska med resten av det svenska samhället. Den tillfrågade unga mannen menar att den positiva gemenskapen i dessa områden har skapats av det underliggande problemet, i detta fall ett problem vilket beskrivs ha sin grund i känslor av exkludering.

Nedan framkommer kommentarer av de övriga tillfrågade unga männen i fokusgrupperna om den gemenskapen som existerar i de områden de vuxit upp i, som i sin tur tas upp som anledningen för dem att, till exempel, inte hamnat i kriminalitet. De diskuterar huruvida gemenskapen som finns i de socioekonomiskt utsatta områdena påverkat dem positivt.

I sanningens namn fastän alla snackar om att byn är kaos, upplever jag det som chill, lugnt och tryggt område. Har växt upp här alla känner alla och dé nice. Min uppväxt var i princip jaga boll och tugga pippas, vad vi kallar för "hayat"² (Fokusgrupp 2, person 1)

En stor familj bara, mycket kärlek (Fokusgrupp 3, person 1)

... som bröder och systrar, familj. Och precis som jag och min bror kan bråka så kan bröder från Rinkeby också bråka... (Fokusgrupp 2, person 1)

Jag tror det för att, för att vi har vår uppväxt där, det ligger något i det, det ligger känslor i oss, vi anknyter oss till den platsen, jag tror därför att det blir så starkt (Fokusgrupp 4, person 3)

De citat vi nyss redovisat indikerar att invånare i socioekonomiskt utsatta områden känner en stark gemenskap. En av de tillfrågade unga männen från fokusgrupp 1, förklarar att han tror att det uppstår en stark solidaritet för människorna från samma område på grund av att en bär på samma förutsättningar.

De som inte inkluderas i en gemenskap blir automatiskt, som person 4 beskriver, exkluderade och anses därmed underordnade på grund av sin icke självklara del i gemenskapen, som till

² hayat=livet

en viss del grundas på etnicitet (Eriksen 1993:21f). Eriksen för fram detta, liksom person 4 beskriver, att det har sin påverkan och skapar en viss föreställning om vissa etniska grupper samt standardiserar stereotyper om dessa underordnade etniska minoriteter (Eriksen 1993:48). Person 4 förklarar att han är medveten om att de är exkluderade utanför området, dock på grund av utanförskapet beskriver att det resulterar till en starkare gemenskap inom området.

Utifrån underlaget från de fyra genomförda fokusgrupperna upplevde vi att detta utanförskap som de beskrev i relation till den svenska solidariteten var förknippad med många faktorer. En av de faktorerna är uppväxten. De tillfrågade unga männen från samtliga fokusgrupper påstår att de har en invandrarbakgrund, men de själva har aldrig invandrat. Trots detta definierar dem sig som icke-svenskar. Detta framkom tydligt i den första och den andra fokusgruppen när den närvarande forskaren bad om en presentation av varje ung man på plats. Frågan var en öppen fråga, vilket innebär att frågan inte var ledande. De tillfrågade unga männen presenterade sig med fakta såsom sin ålder, födelseland samt vart de är uppväxta, och avslutade sedan sin presentation med att uppge sin etniska tillhörighet. Det intressanta med deras svar är att de tillfrågade unga männen från fokusgrupperna började med att uppge att de är födda och uppvuxna i Sverige, men samtidigt spontant definierade sig som utomeuropeiska. Deras svar framkom spontant i följd av varandra efter att forskaren på plats bad om en presentation. Svaren blev följande:

Mitt namn är X, och är 20 år. Född och uppvuxen i Sverige. Somalier. (Fokusgrupp 2, person 1)

Turk, född och uppvuxen i Sverige (Fokusgrupp 2, person 2)

Somalier, född och uppvuxen i Sverige (Fokusgrupp 2, person 3)

Somaliland, född och uppvuxen i Sverige (Fokusgrupp 2, person 1)

Jag är somalier, men född och uppvuxen i Sverige.” (Fokusgrupp 1, person 1)

Jag är kurd, men född och uppvuxen i Sverige.” (Fokusgrupp 1, person 2)

Jag är också kurd, fast född och uppvuxen i Sverige.” (Fokusgrupp 1, person 3)

Jag är irakier, född och uppvuxen i Sverige.” (Fokusgrupp 1, person 4)

De tillfrågade unga männen i fokusgrupperna uttrycker sig ofta och spontant om svenskhet och hur de inte känner sig vara en del av det, eller till och med definierar sig öppet som icke-

svensk. De utgår från den allmänna föreställningen av vem som anses vara svensk och vem som anses vara icke-svensk, vilket de tydligt ger uttryck för att de är väl medvetna om. Den medvetenheten, av att inte vara inkluderade i föreställningen av svenskhet har en koppling till att de tillfrågade unga männen alla har en invandrarbakgrund. Enligt Du Bois existerar det en norm som folket förhåller sig till, vilket exkluderar de som inte passar in i normen, samtidigt gör normen dem medvetna om hur det är att inte vara inkluderad. I detta fall anser inte de tillfrågade unga männen med invandrarbakgrund sig inte tillhöra normen av svenskhet, eftersom att de bedömer sig själva genom andras ögon.

Detta framkom även tydligt i fokusgrupp 1 då de tillfrågade unga männen i början av intervjun talar mer detaljerat om deras position som att vara mittemellan två identifikationer. Som ung man med utländsk bakgrund och bosatt i ett socioekonomiskt utsatt område upplever de som framkommit en sorts utanförskap, vilket en av personerna tydligt beskrev när han påstod att människor från andra delar av Stockholm inte förstår hur det är att "*vara svensk, men ändå inte*". I följande citat försvarar han sitt argument med sättet de blir bemötta på och sättet de ser ut i förhållande till bilden han menar framställs av media, som han kritiserar:

De får oss att framstå som dåligt uppfostrade barn... I mitt cv när jag söker jobb, jag lägger in min brors adress som är i Upplands Väsby för att öka chansen till att få jobb. Detta bara för hur media vinklar det hela.

Som att vi inte är svenskar len, som att vi kom från en annan planet. de tror också alla här är somalier amana³.

Det är ju bara somalier. (Fokusgrupp 2, person 1 & 2)

Booooyesen dom vet. Ibland ja skäms att säga att ja är från byn när ja är utanför byn. (Fokusgrupp 2, person 4)

Citaten från dessa unga män belyser upplevelsen av att behandlas annorlunda på grund av den skillnad som görs utifrån deras utländska bakgrund och områdena de beskriver sig själva att vara ifrån. Samtidigt kan även dessa unga män härbärgera många andra positioner. I ett annat fall utgörs en skillnad i sättet de behandlas och betraktas i relation till var de tillfrågade unga männen bor, som i sin tur gör att de hamnar utanför bilden av den svenska solidariteten.

³ amana= en svordom

Om vi inte blir betraktade eller behandlade som svenskar, hur ska vi då själva säga att vi är svenskar?
(Fokusgrupp 3, person 3)

Nej, jag är född och uppvuxen i Sverige absolut men, jag är inte svensk. Jag föddes i det här landet, jag tackar det här landet för att de tog emot mig absolut, men jag är inte svensk, för min kultur och allt annat, är något helt annat. Jag lever i det svenska samhället och jag förstår det svenska samhället, sen är det en annan grej att i vissa stunder så är det att jag tillhör, men vissa stunder så tillhör jag inte (Fokusgrupp 3, person 2)

De båda unga männen i fokusgrupp tre talar kring känslan av att inte kunna känna en tillhörighet och om en betraktelse eller ett igenkännande till det svenska solidariteten inte finns, är det därmed ytterst svårt att kunna kalla sig svensk eller känna med det svenska samhället.

I det följande citatet stödjer ännu en person påståendet, då denne tillfrågade unga mannen menar att de ansvariga för massmedia bör bytas ut med de som faktiskt är från området i fråga. Detta då de borde ha mer kunskap i jämförelse med någon utomstående.

Egentligen, ingen suedi⁴ för han kan inte relatera, han eller hon kan inte förstå hur det är att va' svensk men ändå inte. Att vara född här men se annorlunda ut, bli bemött annorlunda och ni vet allt det där. De som ska rapportera är de rinkebybor som är akademiker, de känner folket, folket känner de.(Fokusgrupp 2, person 1)

Afton mafton bladet ska absolut inte rapportera, de e' kaos. Men som (person 1) säger, lokala personer som kan på ett bra sätt kommunicera med rinkebybor, som har någon anknytning till området. Det kan till och med vara någon från en närstående ort. För om jag säger något, personen kommer skriva det jag säger och inte vinkla det.
(Fokusgrupp 2, person 4)

Vi ställde de unga männen frågan om vad deras reflektioner kring vilka som får uttala sig i medierapporteringen kring olika bostadsområden. De inledde sina svar med att påstå att svenskar inte kan relatera och borde därför inte vara de som får uttala sig om området.

Termen "svenskar" i fokusgrupperna används inte bara utifrån etnisk bakgrund, utan även som ett begrepp för att referera till de som inte bor i socioekonomiskt utsatta områden. Dessa liknande mönster tyder på att identitetsformandet är beroende av miljön samt andra kategoriseringar.

⁴ suedi=svensk

De tillfrågade unga männen i fokusgrupperna talade alla utifrån en syn på “vi” och “dem” under fokusgrupp intervjuerna. De uttryckte sig på ett sätt där “dem” var annorlunda från det svenska. I exemplen nedan framställs det som att deras förutsättningar och möjligheter inte är tillräckliga, och indikerar att “de” vill ha mer.

Sanning, jag håller med. Solidariteten vi har i orten... utan den vi skulle inte ha ambition. Vi vill mer.
(Fokusgrupp 1, person 4)

Beskriva oss själva? Hur? Ge oss plats, kanske vi kan skapa bättre bild. (Fokusgrupp 1, person 4)

Svär, det handlar bara om möjligheter. Får vi samma möjlighet, absolut vi kan. Men sanning, vill inte vara den men, vi har inte direkt, liksom, samma förutsättningar som svenskar. (Fokusgrupp 1, person 3)

I slutet av dagen, det du kan göra kan jag också göra för jag har två händer, förstår du, men sen att du har ett bättre namn än vad jag har det skiljer oss också åt (Fokusgrupp 3, person 2)

Genom att ha identifierat gruppen “svenskar” bör det finnas en annan grupp att jämföra sig med, vilket är gruppen de tillfrågade unga männen anser sig tillhöra. I detta fall är motsatsen till svenskar beskrivet som de människorna med anknytning till ett socioekonomiskt utsatt område. Människor som bor i andra delar av Stockholm anses därför vara mer “svenska” i förhållande till den ideala svensken, enligt de tillfrågade unga männen.

Enligt Hübinette är dikotomier inte bara hierarkiska i relation till varandra utan bär även på relationer till andra dikotomier (Hübinette 2012:51). Etnicitet kan alltså i relation till andra kategorier påverka ens position i samhället och förhållandet till den svenska solidariteten. En icke-vit manskropp i ett socioekonomiskt utsatt område utgör en symbol för andra egenskaper än samma kropp på en exempelvis teaterscen, alternativt på en fotbollsarena. Plats och tid spelar även också roll i sammanhanget (ibid). Dock kommer den vita kroppen stå för den överordnade normen, eftersom att vithet anses vara det normativa och dominerande i det svenska samhället samt starkt sammankopplat till svenskhet (ibid). På grund utav att vithet i rasifieringsprocesser formar vita människors levnadssätt genom att medföra sociala, ekonomiska samt politiska fördelar och privilegier, medför det att icke-vita kroppar blir underordnade (ibid).

Vid samtal om olika förutsättningar, valde de tillfrågade unga männen flertalet fokusgrupper att dra en jämförelse mellan "den klassiska Svensson" och de själva, med beskrivningar av sin utåt igenkända utländska bakgrund, födda och uppvuxna i socioekonomiskt utsatta områden:

Det är helt olika förutsättningar, helt olika, om du jämför till exempel en medel Svensson och en från orten, eller någon med en dålig ekonomi låt oss säga, som bor i orten kanske...Förutsättningarna är helt olika (Fokusgrupp 4, person 3)

Nej men, människorna i Malmvägen... inte alla, men många ser inte ut som typiska svensson, eller de pratar inte som den typiska svensson, och dem accepteras inte in i samhället som den typiska svensson.

Men ändå de fortsätter.

Precis, inget står i deras väg. De ger inte upp. (Fokusgrupp 1, person 1,4)

I användningen av artiklarna framkom deras egna syn kring föreställningen av vem som anses vara svensk och vem som anses vara icke-svensk. De reagerade starkt på ordet "försvenskas", som används som rubrik i en av de artiklarna vi tagit fram. De resonerade kring att de ses något som används för att indikera att saker och ting bör uppgraderas. Skulle något "försvenskas" betyder det att det innan inte höll måttet i förhållande till vad som anses vara normalt, enligt dem. Dessa unga mäns dragna jämförelse mellan dem själva som boende i socioekonomiskt utsatta områden, jämfört med de som bor "i stan" liknas med postkoloniala teorier. Samma gäller skillnaden mellan dem som de tillfrågade unga männen benämner har utländsk bakgrund, jämfört med de som dem benämns som "Svenssons". Detta då de koloniserade jämförs med koloniserare, och en liknelse kan i dess relation kan hittas i det dessa unga män beskriver.

Mycket av det som dessa personer benämner, kan påträffas i Fanons teori när det kommer till de mindervärdeskomplex som existerar hos de som koloniserats. I detta fall, att dessa "Svenssons" eller det "svenska" alltid ses som det mest upphöjda, och att känslan av överlägsenhet existerar (Fanon 1997:94). Detta kan ses genom att samtliga personer alltid, utan att blivit tillfrågade, jämför sig med "Svenssons" eller "de i stan" och genomgående i samtliga fokusgrupper läggs ett större fokus på en jämförelse, där underlägsenhet betonas, i deras fall olika och sämre förutsättningar jämfört med "de andra".

Bevisa att förorten är del av Sverige, som om att vi inte har varit det innan (suckar), yani⁵ har vi varit ett annat land innan eller? (Fokusgrupp 4, person 4)

Om någon frågar ”är Fittja en del av Sverige” så svarar de ”nej de är inte Sverige”, som om typ de vore Danmark eller någonting (alla skrattar) (Fokusgrupp 3, person 3)

Typ om kulturerna som folket har i förorten...förstår du? Typ, att det inte längre är Sverige, folk och deras kulturer från andra länder har tagit över...typ att de inte känner att det är Sverige längre. (Fokusgrupp 1, person 1)

De tillfrågade unga männen uttrycker tydligt i det att svenskar anses ha en högre position i samhället i förhållande till de som definierats som icke-svenskar. Det uttrycks även att deras tillstånd är det ideala tillståndet, och därför associeras försvenskning med en förbättring utav något.

Det bevisar ytterligare att det finns en tydlig problematik kring flertalet uttryck som kopplas samman med ”det svenskas”, då det svenska associeras till det bättre och det mer överlägsna. Mycket av det de unga männen nämner ovan, kan jämföras och sättas i relation till det Fanon skriver om att ”*det är rasisten som skapar den mindrevärdige*” (Fanon 1997:94). Samtliga fokusgrupper, vid olika tillfällen nämner att det inte är något fel på dem, men att de ändå uttrycker de att de betraktas som annorlunda och inte en del av ”det svenska”.

Medias framställning

Våra frågor till fokusgrupperna var indelade i tre teman. Det första och inledande temat handlar om hur de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna känner och upplever att massmedier rapporterar om de socioekonomiskt utsatta områden de kommer ifrån samt hur de beskrivs.

⁵ yani = alltså

Pffft, jag har slutat följa nyheterna. Orkar inte mer. Negativiteten har dödat mig. Inget om Malmvägen sådär, menar bara att media rapporteringar generellt. Speciellt om orten. Bara en bild. Samma bild. Får inget av nyheten. (Fokusgrupp 1, person 4)

Person 4 är ett exempel på hur de tillfrågade unga männen ser på medias framställning av dem. Person 4 menar att bilden av unga män i socioekonomiskt utsatta områden upplevs som ensidig och speglar inte hela sanningen om vad som egentligen sker. Denna inställning som person 4 har mot medias framställning framkom från alla unga män, i samtliga fokusgrupper. De tillfrågade unga männen upplever att den framställningen i fråga skapar en falsk verklighet, som ständigt tas upp negativa sammanhang i media. Alla uttrycker det som att de framställs negativt i motsats till den svenska kulturen.

Bilden av ”dem” som annorlunda från det svenska skapar kategorin ”icke-svenskar” eller ”invandrare”. De diskuterar utifrån en känsla av att vara exkluderade eller i underläge på grund av att de upplever att de från socioekonomiskt utsatta områden beskrivs som avvikande i jämförelse med de från andra delar av Stockholm. Likt etnicitetforskningen inom skolans miljö som forskades av etnologen René Léon Rosales beskrevs elever med invandrarbakgrunder som mer besvärliga än ”svenska” elever (Rosales 2010:13). Likt detta fall, med unga män med utländsk bakgrund från socioekonomiskt utsatta områden, rangordnas individer efter egenskaper som de blir tillskrivna utefter bland annat bakgrund. Utbildning används även som ett verktyg för att få tillgång till ett bättre levnadssätt, då det ska ge en bättre position, tillstånd eller situation. De tillfrågade unga männen argumenterar för att trots att det är många som inte studerar, arbetar eller går på socialbidrag, finns det undantag. De tillfrågade männen från Rinkeby menar att till exempel “inte alla e’ rå kriminella, inte alla är inskrivna på arbetsförmedlingen”, utan många har hög arbetsmoral. I de följande citaten diskuteras olika tillstånd där de använder sig av termen utbildning för att tydliggöra samt bevisa att vissa faktiskt lyckas i socioekonomiskt utsatta områden, såsom ”Alis storebror och syster”. Utbildning beskrivs som ett sätt att få den respekt de strävar efter.

I sanningens namn, dé hög arbetslöshet här i byn⁶, det är inte så många som studerar, inte många som jobbar. De flesta går på SOC bidrag och får pengar från arbetsförmedlingen. (Fokusgrupp 2, Person 4)

Håller med [Person 4], halva min släkt har lämnat in en ledighetsansökan på heltid. (Fokusgrupp 2, Person 1)

⁶ byn= Rinkeby

Överdriv inte grabbar, de finns vissa som är utbildade jao, titta Alis storebror och syster den ena är klar läkare den andra socionom.

De bor flera tusen människor här, inte alla e' rå kriminella, inte alla är inskrivna på arbetsförmedlingen. Vissa knegar dag in dag ut för att tjäna pengar till sina familjer. Halva Rinkebys somalier är taxiförare för taxi 020 eller vad den heter, den gula taxibilen. (Fokusgrupp 2, Person 4, 2 & 3)

I följande exempel förklarar en av de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna att utbildning är som ett verktyg för att inte bli "trampad på" av andra.

Ingen vill trampas på. Inte heller du.

Det är det jag menar. Ingen kan trampa på mig. Har min examen, och ingen kan ta det ifrån mig. Har respekten på ett papper haha, ingen kan trampa på mig.

Haha, att du ens behöver pappret för att få respekt... ser du inte problematiken?

Klart jag ska ha ett bevis? Inte vem som helst ska kunna få jobba som socionom.

Vi snackar om respekt, inte jobb. Du ska kunna få respekt utan att ha utbildning. (Fokusgrupp 1, person 4 & 3)

I citaten diskuteras examen som nyckeln till respekten som de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna saknar från det svenska samhället. De uttrycker det som att utbildning är en form av räddning från den påverkan massmedias framställning kan ha på dessa unga män. Massmedias framställning påverkar de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna på ett sätt att de använder utbildning för att klara sig undan stereotypiseringen av dem. Detta leder till att den som inte har samma förutsättningar till en bra utbildning utesluts från den gemenskap och möjlighet som utbildningen skapar.

Att utbildning spelar en stor roll speglades i intervjun med fokusgrupper. Vi ställde även de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna en fråga om vad en bra uppväxt innebär, vilket en av de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna sammanfattade tydligt i följande citat:

Bra uppväxt är att få gå på bra skola, bra resurser i sitt område. Som jag ser det, blir saker bara sämre här när det kommer till skola. Lärare kommer in och ut, och det påverkar barnen. Många har inte motivationen att fortsätta gymnasiet. För oss det var givet att gå på gymnasiet. Idag, klarar du gymnasiet du är klar. Bra uppväxt är inte nödvändigtvis bra gemenskap och bra människor, utan det är vad området kan erbjuda. Motivationen är död för att de erbjuder inget lika bra längre. (Fokusgrupp 1, person 4)

Person 4 talar om att motivationen inte finns där och att det påverkar barnen, vilket även kan styrkas i Barnombudsmannens forskningsrapport om utanförskap där Skolinspektionen i en granskning framlagt att lärare som arbetar i socioekonomiskt utsatta områden redan gett upp på sina elever (BO 2018:24f).

Person 4 fortsätter att förklarar hur den tillfrågade unga mannen i fokusgrupp 1 inte har de känner ha de förutsättningar som ett samhälle ska erbjuda, på grund av att han är från den socioekonomiskt utsatta områden han är ifrån inte erbjuder det till skillnad från andra rikare delar av Stockholm. Detta hände även vid en annan fokusgrupp där en av de tillfrågade unga männen i fokusgrupp 4 talade om hur källkritik är viktig vid den massmediala rapporteringen. Han kommenterade detta i samband med att någon som inte ens gått klart gymnasiet kan ha ens större tendens till att sprida en sorts information via sociala medier som oftast visar sig vara falsk:

Till exempel när någon delar en fakta grej på typ såhär Instagram, Twitter eller någonting eller vad man ska säga, då folk, asså, de kan typ såhär din kompis eller någonting som inte ens gått gymnasiet, han länkar någon fakta grej och folk tror på det... och så var det falskt (Fokusgrupp 4, person 1)

Detta indikerar som tidigare nämnts, på att vissa av dessa unga män vid talan om utbildning känner att de har en sorts överordnande roll. Samtidigt tenderar de att se ner på dem som inte har inte utbildning, eller en fullbordad examen. I denna fokusgrupp talade man om en gymnasial utbildning. I den andra talade man om en universitetsutbildning.

Samtliga tillfrågade unga männen var överens om att massmedier målar upp en orättvis bild, och enligt dem en bild som verklighetsfrånvarande till det som egentligen händer i socioekonomiskt utsatta områden. De menar att det finns ett stort glapp mellan det som rapporteras och det som är sant. De tillfrågade unga männen beskriver massmedias rapportering att vara katastrofalt, sämre än vad det egentligen är, vinklas en hel del samt utför maktmissbruk. Nedan presenteras citat som styrker faktumet att massmedias rapporteringar vinklar berättelser om unga män från socioekonomiskt utsatta områden. De tillfrågade unga männen menar att media utesluter detaljer såsom polisvåld, för att skapa en viss bild som får dessa unga män från socioekonomiskt utsatta områden med utländsk bakgrund att framstå

som boven i berättelsen. Massmedia beskrivs som ett mycket mäktigt verktyg för att skapa opinion, på grund av makten att bestämma vad folket ska få veta och inte veta. Detta har som resultat lett till att de tillfrågade unga männen jämför sig med djur för att förklara den avhumanisering som sker gentemot dem:

Yani de är cok⁷ stor skillnad mellan vad dem skriver om och vad som egentligen hände, förstår du, yani det media säger är en grej, det som hände på riktigt var en annan grej.

Exakt, det är inte så att de lägger ut rapporteringar om ”polis slog ungdom med batongpinne”, nej dem delarna säger dem inte, när dem ger oss tugg⁸, när de drar ut oss till skogen, när de gör alla de här skitgrejerna, men allt annat möjligt, uff de lägger ut det direkt (Fokusgrupp 3, person 1 & 2)

Som djur, de sätter skräck i människor, men de sänder en fel bild. jag bor här jag vet hur det är. (Fokusgrupp 2, person 3)

Vid en av våra fokusgrupper valde en av våra personer att tala om en specifik händelse där en person beskrivits att ha blivit arresterad av polis, men att ärendet slutat i en anmälan mot polisen och ett rättsfall som gått vidare men sedan fått avslag i Tingsrätten. Personen talade om att denna händelse skrevs i medier, dock endast att en person blivit arresterad som misstänkt för att ha beslagtagit en skoter, inte att personen i samband med arresteringen anmält polisen för misshandel och övervåld:

Som han sa, de kanske lägger ut i tidningen att en kille åkte med skoter och blev fångad, men de kanske inte berättar hur han blev fångad, asså det är en artikel som jag känner till och det slutade med att motorn inte ens var igång och han fick ett slag med batong mot huvudet, man visste inte ens om allt de där, och han förlorade rättegången och allt dé där och deras kameror “råkade” vara avstängda, så jag tycker att det är mycket korruption i media (Fokusgrupp 3, person 3)

Det alla gemensamt uttrycker är att de knappt ser positiva saker lyftas upp i massmedier och att massmedier inte går efter det mest konkreta och relevanta att rapportera. Istället skapas skräck och andra negativa associeringar med unga män från socioekonomiskt utsatta områden. De tillfrågade unga männen menar att det finns ett vinstintresse bakom massmediala rapporteringen. Detta förklarar de mer utförligt genom att beskriva att “en dålig nyhet är en bra nyhet, men en bra nyhet är en dålig nyhet” (Fokusgrupp 4, person 4) och att dessa falska föreställningar är vad det svenska folket hellre vill läsa om.

⁷ cok= väldigt

⁸ tugg= fysisk misshandel

De samtliga tillfrågade unga männen påpekade att en större hänsyn till socioekonomiskt utsatta områden i massmedier inte finns, utan att det handlar om ett intresse för att fånga upp läsare och sälja lösnummer. Detta har i sin tur fördelen att kunna växa med sitt massmediala medel. Detta ska, enligt dessa tillfrågade unga männen, påverka de förutsättningarna som grundar den mediala rapportering som kommer ut om de socioekonomiskt utsatta områdena, på deras bekostnad.

Upplevelser av företräde och möjligheter

Efter att de tillfrågade unga männen berättat hur de upplever att massmedier rapporterar om socioekonomiskt utsatta områden samt vad de upplever driver dessa föreställningar och återspeglings som skapas, frågade vi dem om hur de anser att de har möjligheter till att företräda sig själva i massmedier. I en av fokusgrupperna förklarar de tillfrågade unga männen att plattformen samt tillgång till folkets opinion som spelar en stor och väsentlig roll, eftersom att det kan nå ut på nationell nivå. De menar att om möjligheten skulle komma för rätt person att tala om sanningen gällande unga män och deras situation som råder i socioekonomiskt utsatta områden, är dock plattformen inte tillräckligt stor för att budskapet verkligen ska nå ut till det svenska folket på nationell nivå. Nedan är exempel på hur de tillfrågade unga männen uttrycker sig gällande detta:

Tror att alla har möjligheten att säga och tycka vad de vill, men kanske inte synas på de platser som når ut på nationell nivå.

Sen tror jag också att det spelar någon roll vad du har och säga, och vad du har att komma med.

Det jag tror, är att möjligheten, ja, självklart kan möjligheten finns någonstans, men jag tror inte att den kommer ut till många, budskapet man försöker överföra, jag tror inte det hade kommit ut, inte direkt att det blir förstasidan förstår du vad jag menar, kanske kommer på en sida som inte är den mest populära, kanske där någonstans, det är min åsikt, eller att ingen kommer få höra det (Fokusgrupp 4, person 2 & 3)

En av de tillfrågade männen i fokusgrupperna valde att dra en parallell till en liknelse med en hiss som endast rymmer ett antal personer. Han jämförde det med det mediala utrymmet och möjligheterna de unga män anser sig ha. Detta är för att förtydliga att det inte finns tillräckligt med utrymme för dessa unga männen att verkligen få sin sanning ut på nationell nivå:

Inget utrymme, de är samma hissen, när de 10 personer som ska trängas i en hiss som rymmer 5 personer, noll utrymme (Fokusgrupp 2, person 2)

Två av de tillfrågade unga männen i två olika fokusgrupper valde även att göra en jämförelse mellan vem som får tolkningsföreträde, framför vem som får tala om socioekonomiskt utsatta områden i massmedial rapportering och vem man hellre skulle vilja lyssna på:

Sanning jag lyssnar hellre på den där Arlandarånaren än någon utomstående. Den som inte levt i orten, utgår bara från bilder som skapats av andra. Såsom media till exempel. Det är inte pålitligt. (Fokusgrupp 1, person 4)

Dessa unga män upplever att massmedias framställning är ensidig i rapporteringen om unga män i socioekonomiskt utsatta områden. Person 4 från fokusgrupp 1 menar att de hellre lyssnar på "Arlandarånaren" med hänvisning till att rånaren ska vara mer pålitlig på grund av det faktum att han är från ett liknande område. Denna jämförelsen gör han i relation till att de som rapporterar idag saknar erfarenhet av att ha varit bosatt i ett liknande område, med andra ord ett socioekonomiskt utsatt område. Den ensidiga bilden skapar en fast föreställning av unga män från socioekonomiskt utsatta områden, vilket de utomstående från andra delar av Sverige förhåller sig till. De tillfrågade unga männen menar att de som bor i socioekonomiskt utsatta områden vet bäst om hur det faktiskt är att leva där.

Upplevelsen av att massmedier inte representerar dessa unga män delas inte endast av de tillfrågade unga männen vi just hänvisat till. Detta bekräftas vara en upplevelse som även delas av andra. Upphovet bakom forskningsprojektet *Bortom kravallerna* betonar och lyfter upp avsaknaden av civilsamhället samt de boendes röster och åsikter kring händelseförloppet av Husbykravallerna (de Los Reyes 2016:5f), som även dessa unga män saknar i massmedias rapporteringar. Behovet av representativitet i massmedier och att kunna få se samt höra en bild man känner igen sig i är enligt dessa unga män väldigt viktig. Därav kan behovet av representativitet anses ha en betydande roll överlag.

Trots att deltagarnas berättelser om att det enda som speglas upplevs vara negativt, talade samtliga grupper för att en möjlighet alltid finns och är tillgänglig. De argumenterade för att alla massmediala fält är öppna, dock vad som anses vara en intressant och mest lockande inte

alltid är det man har att säga eller det andra vill höra. De kom fram till att möjligheten finns, men att den enkelt begränsas och kontrolleras. Därmed finns en stor risk till att det som sägs kan förvrängs:

Du säger alltid någonting men de vänder alltid på dina egna ord (Fokusgrupp 3, person 2)

Ja haha, de kul att se hur inavlade idioter väljer att sätta ord i våra munnar. (Fokusgrupp 2, person 4)

Den övergripande känslan som präglar dessa unga män är att vad de än har att säga, bär de med sig att deras egna ord med största sannolikhet kommer förvrängas och istället användas emot dem. Detta signalerar för dem att deras ord inte är viktiga nog att kunna höras ut och stå kvar så som de yttrats. Även två personer, gav två konkreta och väldigt lika exempel på hur de upplever att en klassisk massmedial rapportering kan vinklas på enklaste sätt:

Om du säger t.ex. ”jag älskar Fittja även fast det kan vara dåligt ibland”, de som kommer komma ut är ”det är dåligt”, sen man blir sådär vahh det var inte ens det jag sa (Fokusgrupp 3, person 2).

Om jag skulle säga att Rinkeby är trevligt i en intervju, rubriken dagen därpå det skulle stå, ”En av Rinkebys värsta kriminella beskriver Rinkeby som en mildare version av vilda västern (Fokusgrupp 2, person 3).

De unga männen dök djupare i ämnet och berättade om att vad man än säger, vem som än frågar, kommer samma frågor att ställas för att få fram samma svar, som stärker en viss massmedial agenda. De tillfrågade unga männen upplever att man inte frågar eller undrar någonting av okunskap eller nyfikenhet, utan att det finns ett medvetet syfte och budskap man utträttar med det mediala som rapporteras ut. Nedan presenteras exempel på när de uttrycker sig om detta:

Säg mig när de någonsin har kommit hit och frågat oss, vad är det för bild ni vill sända, hur vill ni att folk ska se på er? Vi är barbarer i folks ögon, kommer alltid att vara. varför? På grund av media (Fokusgrupp 2, person 4)

Det är lite det de handlar om också, man vet redan varför de kommer från början, man vet redan varför de är här. ”Är det verkligen såhär”, ”nej det är det inte”, men det spelar ingen roll vad man säger... när de väl kommer, kommer de alltid för frågan ”är det verkligen såhär knas”, det är samma fråga hela tiden,, hur många gånger ska man behöva säga det (Fokusgrupp 3, person 1)

En vidare och större diskussion kom upp i fokusgrupp 4 och 2 kring hur sociala medier öppnat flertalet dörrar för de som inte hörs eller syns i de vanliga massmediala rummen. De unga männen menar att det är ett verktyg i sig som är värd att stärka när man upplever att det man säger kommer förvrängas och ta makten genom att ge en sanningsenlig bild i sociala medier när denna bild når ut till en nära umgängeskrets eller en liknande omgivning med samma åsikter. Samtliga i fokusgrupperna var dock överens om att fastän man kan ta makten över sin egna berättelse:

Facebook-delningar från dem som bor i samma ort, det når inte så långt (Fokusgrupp 4, person 1)

När någon expert inom området berättar, då kommer det ut till hela landet, men om de är någon från området som bor där, kommer det bara nå till dem personerna som bor där. Så egentligen, alla har möjligheten att lägga upp vart dem vill...det beror på hur långt det kommer också (Fokusgrupp 3, person 3)

Att kunna relatera

Efter att talat generellt kring upplevda beskrivningar och möjligheter, kommer vi in på vårt andra tema som handlar om huruvida de unga männen känner att de kan relatera till de beskrivningar och föreställningar som framställs och rapporteras i massmedia om socioekonomiskt utsatta områden. Vi inledde de andra temat med att fråga om de kan relatera till det massmedier rapporterar och talar om:

Faktiskt inte, asså jag, det är lite för överdrivet tycker jag (Fokusgrupp 3, person 3)

För mig som bor här ser jag inte byn som farligt, men för utomstående, jag kan tänka mig att de känns läskigt för att media rapporterar det värsta, för det säljs och det läses av folk. (Fokusgrupp 2, person 1)

I citatet ovan menar person 1 från fokusgrupp 2 att majoriteten följer bilden som massmedia framställer, och att de utgår från negativa offentliga uppfattningar, vilket unga människors liv i socioekonomiskt utsatta områden påverkas negativt av.

De flesta var överens om och argumenterade för att det var en dålig bild som alltid framställdes, dock att det ibland kan ligga en sanning bakom rapporteringarna. De tillfrågade unga männen berättade till exempel om de gånger en händelse som inträffat. De berättar om att det varit verkligt, men att det alltid råder skilda meningar kring vad som hänt och hur de rapporteras ut. Enligt de tillfrågade unga männen är det självklart att man kan relatera till ett händelseförlopp om det verkligen har inträffat, dock finns det olika sätt att rapportera ut det på. En konsekvens på detta är att ett förtroende bland de tillfrågade unga männen inte längre finns till massmediala kanaler. Nedan är exempel på uttryckta meningar av dessa unga män kring detta:

Där var det också omvänd media, det var inte det först som skrevs som stod liksom på media, att en polis hade mördat en man i sin lägenhet, utan de skrev ju' "aa alla bränner bilar i Husby". (Fokusgrupp 3, person 4)

Känner i princip alla här, ingen här hade ens tackat ja för de vet att det hade vinklats. Kolla bara när det där australiensiska tv-teamet kom hit till Rinkeby man börjar bråka med de. (Fokusgrupp 2, person 4)

De som inte var överens om att det endast var en sämre bild som framställs, menade att när händelser väl inträffar finns det inget bra sätt att beskriva det på. utan ibland behöver den sämre händelsen rapporteras ut. De påpekade även om att de skulle kunna bidra till att dela med sig utav sin egna röst, men att de skulle föredra att inte tala med medier alls. Att medier går framåt på att rapportera nedsättande om befolkningen som bor i socioekonomiskt utsatta områden samt de med utländsk bakgrund är någonting som nämns i samband med hur det mediala rapporteras ut.

Vissa saker, det är lite överdrivet ibland, men vissa saker ibland det är inte överdrivet, ibland är det verkligen knas, riktigt knas och det finns inte så mycket man kan göra åt saken (Fokusgrupp 3, person 2)

Delvis, det som rapporteras är ibland sant men det blir tio gånger värre när de formulerar sig och skriver en rubrik där det står "4 SKJUTNA I RINKEBY - INGA VITTNEN VÄLJER ATT KOMMA FRAM" yani, ni förstår, det ska alltid överdrivas. sen är det de som säljer men det är på vår bekostnad. (Fokusgrupp 2, person 4)

Metaforiskt nu, om du vill veta hur man lever i en myrstack, då frågar du en väl en myra då, eller hur? Det är ju samma sak här, det är vi som bor här, det är vi som upplever det här varje dag, och har bott här sen vi föddes, vi vet hur det fungerar, hur det går till, men ändå tar de någon som inte är från det här området som är "expert"

inom området, och låter honom ge förorterna, eller definiera det han har gjort det till och det dem berättar om oss och förorten (Fokusgrupp 3, person 3)

Person 3 i fokusgrupp 3 återupptar det som tidigare nämnt i samband med Arlandarånaren, att representativitet och vem man väljer att lyssna på måste vara relevant i fråga till vad det är man talar om. Han förtydligar detta en liknelse om att man frågar en myra för att veta om hur livet är i en myrstack. Samma sak gäller de boende av området i fråga. Han menar att det är individerna i socioekonomiskt utsatta områden som har förtur på tolkningen av hur det är att leva i dessa områden. Det är individer tillhörande en grupp som har första tjing på att definiera hur det ser ut att tillhöra den gruppen, samt definiera förhållandet den har till omvärlden. Detta behöver inte betyda att de som tillhör gruppen är ense om samma saker gällande ett ämne. Dock menar den tillfrågade unga mannen att han känner sig istället överkörd av de som inte hör till gruppen, som inte ska ha samma rätt att höras, synas eller säga sin åsikt.

I en av artiklarna som vi presenterade om att Löfven var öppen för att införa militära insatser till socioekonomiskt utsatta områden tyckte de tillfrågade unga männen att detta endast skulle förvärra de problem som redan finns. En av de unga männen nämner i följande citat att han redan upplever att de som bor i socioekonomiskt utsatta områden behandlas på ett mindre bra sätt i förhållande till de som bor i andra delar av Sverige som inte klassas som "förorter". Han anser att lösningen ligger på att satsa på en högre insats av resurser och inte större uppbackning av militären:

Ja, han är helt... Tror han inte att det kommer trigga folk... Ännu mer! Folk känner redan av att de behandlas som djur, o nu de e öppna med att kaaanske sätta dit militär... snälla. (Fokusgrupp 1, person 4)

Två andra personer, i fokusgrupp 3 och 4 var inne på samma spår gällande att en större uppbackning av militären triggar igång en större irritation och att förslaget öppnar upp signalerna som får en att tänka på ett visst sätt. De tillfrågade unga männen i fråga drar liknande paralleller kring att de ses som djur, samt att de bygger upp ett större hat inför den orättvisa massmediala förmedlingen till befolkningen.

Jag ser de mer som om de talar om oss som om att de här är djur man måste kontrollera, förstår du vad jag menar, det är den bilden jag får i alla fall (Fokusgrupp 3, person 3)

Lever vi i en krigszon, är det krig här? Vad händer? Förstår du, det blir lite det dära, så klart det skapar irritation hos människorna som bor här, det skapar en ilska, det skapas ett hat, det skapar fördomar (Fokusgrupp 4, person 4)

En återkommande liknelse genom hela resultatet och på vår analys är att dessa unga män konstant betonar hur medier får de att framstå ”som djur” eller att de betar sig ”djuriskt”. Vi finner att det upplever det väldigt kränkande, degraderande samt omdefiniera dessa unga män till ett oförstående föremål. Det är ett begrepp som används väldigt affektuellt i vår empiri, vilket även bevisar att deras upplevelser är väldigt laddade samt starka kring frågan om medial rapportering och dess framställning.

Den beskrivna uppdelningen

De tillfrågade unga männen i fokusgrupperna upplever att de inte har en lika stor valfrihet eller samma förutsättningar i förhållande till hur majoriteten har det. I detta fall är det ”svenskar” som de själva inte definiera sig som. Det tydliggörs hur synen på att vara icke-svensk skapas utifrån en bild av ”dem” som annorlunda i förhållande till det svenska, när de uttrycker sig som uteslutna från den gemenskapen i massmedia. De tillfrågade unga männen upplever att de inte får den plattform, i detta fall massmedia, för att kunna beskriva sig själva och deras omgivning. Detta antyder att de upplever att dem inte har samma förutsättningar som andra i det svenska samhället som passar in den normativa ramen av vem som anses vara svensk.

Utifrån dessa återberättande upplevelser som vi redovisat, speglar dock samtliga tillfrågade unga männen ett starkt medvetande till deras upplevelser. Fanon talar om att ett medvetande objekt av den struktur den utsätts för kan skapa en frigörelse av människan (Fanon 1997:199ff). Många talar just i dessa termer, att de vet att om de fick möjligheten, skulle det gå mer än bra, och att alla sitter på oerhörda ambitioner.

Det finns en anledning till varför just folk från orten connectar som dem gör. Det är för att de förstår varandra, förstår du. (Fokusgrupp 1, person 4)

till exempel i orten, för vi förstår varandra mera, t.ex. hära, vi hälsar såhär (ger en klapp på handen till person 2), alla hälsar såhär, det finns en viss standard här (Fokusgrupp 3, person 1)

I intervjuerna framkommer det att de som bor i socioekonomiskt utsatta områden är starka individer eller individer med egenskaper som är utöver det vanliga i fråga om tålamod som ett resultat av att ha uthärdat den struktur som råder i det svenska samhället. I följande citat är ett konkret exempel på hur miljö och dess struktur påverkar individen. De tillfrågade unga männen beskriver hur det socioekonomiskt utsatta området de vuxit upp i format dem till de människor de är idag. Som tidigare nämnts, är det i detta fall att dessa områden format dem till starka individer. Att denna typ av isolering de tillfrågade unga männen placerats i disciplinerat dem på ett sätt.

Jag är i alla fall glad över att jag är uppvuxen här, för jag tycker att det är lite hårdare här än vad de är i andra ställen om man tänker så, mycket mer kritik, folk har mycket mer fördomar och sånt, så jag tycker att jag har blivit den jag är och jag är glad över den jag har formats till (Fokusgrupp 3, person 3)

Det är enklare att bli utsatt för väldigt mycket när man växer upp med grejer som kanske inte kan kännas bra, kan vara jobbigt o sådära, men sen absolut att man kommer ut på andra sidan och blir en starkare människa mentalt (Fokusgrupp 3, person 4)

Håller med, de kanske sägs att alla här slutar upp kriminella, de inte sant. Visst, många man känner hamnar där, men många av mina vänner är ambitiösa... de har gjort något med sitt liv. De har motbevisat.”

(Fokusgrupp 2, person 2)

Alla personer talar i termer om att de behövt kämpa, och att de utstrålar en sorts styrka av saker de fått uppleva vilket ligger till grund för deras identitetskapande samt de personer de vuxit upp och blivit till. Alla kopplar samman att ha det tufft, till att bli en starkare människa och att det ligger i grund till att finna styrka för att kunna gå vidare med sitt liv, trots motgångar som mycket kan komma med att vara bosatt i socioekonomiskt utsatta områden eller ha en utländsk bakgrund.

Påverkan

Stereotypisering

Många valde att uttrycka sig om att det målas upp en bild av det normala som i sin tur skapar normer och förhållningssätt när massmediala rapporteringen om socioekonomiskt utsatta områden sätter en standard kring hur en typisk person från ett socioekonomiskt utsatt område skall vara. Person 4 från fokusgrupp 4 pratar om att det är enkelt idag att bli utstött från normen och bli sedd för att vara annorlunda. Den tillfrågade unga mannen förklarar i följande citat att det finns en fara med att växa upp med att befinna sig i kategorin av annorlundahet, då man ständigt ifrågasätts för att bland annat vara socialt frisk.

Idag, det är inte okej att vara annorlunda, om du är annorlunda idag de sätter diagnos på dig, jag svär, de sätter diagnos idag, bara av att vara lite annorlunda, ”aa men, vi måste kolla upp det där”. Det är så, sen man växer upp med det och sen klagar vi på att de är rasister, eller har fördomar, det är inte deras fel. (Fokusgrupp 4, person 4)

Samtliga fokusgrupper berättar om de stereotyper de möter som unga män och som boende i socioekonomiskt utsatta områden. De flesta stereotyper som nedan presenteras i citaten kretsar oftast kring kriminalitet och att stereotyperna har detta som utgångspunkt i sin stereotypisering.

Samma sak varje dag. Unga män från orten är en typ. Kriminell eller undantaget i orten. Som Zlatan. För inte alla kan bli som Zlatan, förstår du. Vi är en typ bara. (Fokusgrupp 1, person 3)

Det tas bara upp om att vi är kriminella (Fokusgrupp 3, person 1)

Många berättar om att det är samma stereotyper som tas upp och att det alltid skrivs om att de är kriminella, och inget utöver det. Brune skriver att bortsett från att man ser andra generationens ”invandrarkillar” som ett hot, beskrivs de även som en tickande bomb. Stereotypen om dessa ”invandrarkillar” från förorten kan i dessa sammanhang förlikas med beskrivningar av unga män från ghetton i USA samt sydafrikanska kåkstäder. I dessa ställen

har man i samband med upplopp och protester beskrivit de unga männen från respektive plats med likadana stereotyper som “invandrarkillar” i svenska media (Brune 1998:10).

I samtliga fokusgrupper talade alla om att stereotyperna används och ses som någonting underlägset. De tillfrågade unga männen menar att de alltid kommer fastna i att bli sedda i sådana mönster oavsett vad de åstadkommer utanför denna stereotyp och även om de till och med bryter normen kring den stereotyp som existerar.

Att ses som något underlägset, förutom i Fanons teori, talar även Brune om att de föreställningar svensk journalistik är influerad av botten sig i koloniala strukturer där “det andra” eller det som beskrivs annorlunda byggs in och kallas en “mörk magi” som även de unga män vi talat med vittnar, upplever och definitivt känner av (Brune 1998:11).

Positiv och negativ påverkan av massmedias föreställning

Det sista av de tre utvalda teman vi hade under våra fokusgrupper intervjuer handlade om påverkan och konsekvenser av den massmediala rapporteringen av socioekonomiskt utsatta områden. Vi frågade de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna om de kände att den massmediala rapporteringen har en påverkan och om det har det, vad det kan leda till. I följande citat berättar dem om bland annat om hur de är redo att bojkotta och ta avstånd från media, på grund av att det stör dem på ett personligt plan då det ger dem ett sämre välmående.

Utan att du vet om det, kommer det påverka dig i slutändan, det är vad jag tror. Jag, jag bojkottar bara personligen så, för jag blir sne, jag blir fett lakk⁹. (Fokusgrupp 4, person 5)

Jag ser bara massa skit som sker och det påverkar mig dåligt, jag gör mina grejer som är bra för mig och andra människor, och det vet jag att jag mår mycket bättre av. (Fokusgrupp 3, person 4)

⁹ Lakk=arg

Samtliga var, som tidigare nämnts, överens om att en negativ bild riktas mot socioekonomiskt utsatta områden, nästintill lika många anser även att med en negativ bild kommer en negativ påverkan. I de ovanstående citaten beskrivs det att en negativ påverkan finns och är lika påtaglig fysiskt såväl som psykiskt. Detta bevisar att den upplevda massmediala rapporteringen absolut har en påverkan. Inte bara på samhällsnivå, utan att det även byggs upp på en individnivå.

Även flera av de tillfrågade unga männen nämnde att all påverkan inte måste vara negativ, utan att det även kan komma ut väldigt mycket positivt. Detta trots att alla sedan tidigare, i samtliga fokusgrupper, varit överens om att man upplever att den massmediala rapporteringen om socioekonomiskt utsatta områden är till stora delar väldigt negativ:

Också positivt, många blir frustrerade som du sa, och vill göra någonting åt det, så många blir politiskt aktiva på grund av den negativa bilden media har, dem blir influencers och sånt dära så det är ju positivt i sig, fastän de blir det på båda anledningarna. (Fokusgrupp 4, person 4)

De flesta av de tillfrågade unga männen menade att det massmediala rapporteringen naturligtvis har en negativ påverkan på individ i fråga, som påverkar vissa personligt och andra mer generellt. Dock menade de även att även om många påverkas negativt, påverkas alla olika. I och med att alla påverkas olika, handskas de även med saker på olika sätt och avfärdar att de finns en homogenitet bland deras känslor:

Vad ska jag säga till dig, varje läsare påverkas, om jag skriver någonting och låter er alla läsa, varje person kommer läsa på sitt sätt och göra sin egna uppfattning så, det är både positivt och negativt...alla är olika, personer är olika överallt. (Fokusgrupp 4, person 5)

Samtidigt så är det många människor som inte bryr sig förstår du, asså, yani vi t.ex. vi sa att media kan säga en grej om våra trakter men att det är skitsnack, vi vet ju hur våra trakter är ju egentligen, det är vi som bor här som vet vad som händer här på riktigt och vad som inte händer, så, det är såhär, chill, beroende på hur du ser det. (Fokusgrupp 3, person 2)

I slutskedet av de tre teman som presenterats under fokusgrupps intervjuerna diskuterades det flitigt bland de tillfrågade unga männen om vad för konsekvenser de massmediala

rapporteringarna om socioekonomiskt utsatta områden kan ha. Med det gör dem även kopplingar med en negativ känsla som påverkning:

Ska inte ljuga, jag undviker... Det är för att dem vill få in ett tankesätt i dig, jag känner så, att man vill få in ett visst tankesätt i min hjärna och, jag tänker "nej mannen". (Fokusgrupp 4, person 5)

Det är livsfarligt, det sätter sig på oss också om andra saker, som man berättar om, det sätter sig också i det undermedvetna. (Fokusgrupp 4, person 3)

Samtliga tillfrågade unga män valde att ta upp den psykiska aspekten och att många just på grund av den aspekten medvetet väljer bort att ta del av massmedier. De upplever och anser att en negativ påverkan sätter sig i deras medvetande och att det psykiska definitivt har en inverkan.

Produkt av samhället

De tillfrågade unga männen i fokusgrupperna diskuterar även hur berättelser om livet i socioekonomiskt utsatta områden kan stämma överens med de stereotyper som reproduceras i massmedier. Två av de tillfrågade unga männen från fokusgrupperna argumenterade för att de absolut kan känna igen sig i det som händer och kan därför relatera till exempelvis skottlossningar. Dock kan det bli ett problem i huruvida det mottas av andra. Detta kan vara ett problem då det i sin tur riskerar att leda till att dessa läsare fastnar i ett tankesätt som grundar sig i att tro på att de från området i fråga är en del av den negativa utvecklingen:

Sanning det dom skriver om det som händer i orten, är ju inte lögn. Det händer ju, alltså skjutningar att folk becknar¹⁰ och jag vet inte vad, det är ju sant om vi ska vara ärliga. Men problemet, det är inte att det händer, problemet är att det är det enda vi läser om! Alltså, folk är rädda att åka till Rinkeby. Rinkeby! Bror, folk överdriver... Folk tror det är värsta ghettot! Bror har du sett deras nya gata vid Centrumet? Det ser fräscht ut! (Fokusgrupp 1, person 4)

Men de förstår inte det, de har bara läst dé hära knaset, amen tänk om han blir skjuten, tänk om han blir dödad, men han kommer inte bli dödad, vah? Om inte han e riktigt knas, och det finns inte så mycket riktigt knas folk, det finns knas folk visst, men inte alla, asså minoriteten är till och med knas, så det är så, det speglas på olika sätt (Fokusgrupp 3, person 1)

¹⁰ becknar= säljer knark

I följande citat förs en diskussion kring orsaken till varför berättelser om livet i socioekonomiskt utsatta områden ibland kan stämma överens med de stereotyper som reproduceras i massmedier:

Men sen sanning, inte för att vara den men de är många ungar som håller på med skit också.

Okej men det är inte konstigt heller. Vissa fortsätter, med stark vilja och bryter mönster. Andra faller in i mönstren som samhället har skapat om oss. Inte konstigt alls. (Fokusgrupp 1, person 3 & 4)

Person 3 använder sig av ordet ”skit” som ett samlingsord för att beskriva de stereotypiska beteenden som vissa anses kunna ha och detta är för att indikera att det associeras med något negativt. Person 4 argumenterar inte emot, utan förklarar det istället som att dessa unga män levandegör de stereotyper som framställs av omvärlden, då det finns en risk att individer faller in i ramarna som styr dem.

En analys av svaren från fokusgrupp 1 tyder på att massmedier spelar en stor roll i hur man förhåller sig till de kulturella skillnaderna. I detta fall berättar de tillfrågade unga männen i fokusgrupperna sammanfattningsvis att massmedier innehar en makt som styr vår föreställningsvärld då de anser att den sätter gränsen för rätt och fel eller normalt och avvikande. Detta leder i sin tur i formandet av deras identitet. Det faktum att media lätt kan skapa opinion för eller emot en sak, kan resultera till ohälsosamma förhållanden för de som har opinionen emot sig. De känner bland annat att media verklighetsfrånvaro kan orsaka ångest, då de upplever att dem endast blir porträtterade. Detta uttrycker de unga männen självklart negativt och nedan presenteras ytterligare exempel på sägelsor av de tillfrågade unga männen gällande den negativa påverkan på välmående:

Sanning, det är därför jag slutade. Får inget av sånt, bara rent ångest. Det skapar ilska inom mig, pallar inte med sånt. Bara jag pratar om det gör mig lakk¹¹.

Kan kolla ibland, men följer inte sådär liksom att jag kollar upp det. Bara, du vet, om de råkar dyka upp. Sanning, nyheterna är bara huvudvärk. Som person 4, det ger mig inget.

Ja, men jag sa ju. Får värsta ångesten av sånt. Det är därför jag slutat läsa sånt. Man bär på sånt.

Ja, det är tungt att bära också. Ingen har tid för sånt. Vill typ bara se det positiva.

¹¹ lakk= arg

(Fokusgrupp 1, person 4, 1 & 2)

Avslutningsvis, väljer vi att avsluta vår analys med en av de tillfrågade unga männen i den sista genomförda fokusgruppen som ledde oss in på tankar kring framtida studier. Denne unge man valde att genomgående förklara om hur vi skulle förhålla oss till den massmediala rapporteringarna i socioekonomiskt utsatta områden om vi alla valde att fokusera bortom dem:

Ibland kan det kännas som om att vi lägger för mycket fokus på just media, vilket dem vill ju ha det fokuset, och då ger vi dem den fokusen. Vad hade hänt om vi inte hade gjort det, hur hade det sett ut då, hade de ändrat sig? Kanske, men de vet vi inte, vi är inte där, vi har inte testat, i dont know. (Fokusgrupp 4, person 4)

Detta kan kopplas till teorin om koloniseringen. Om de vi som befolkning, speciellt människor bosatta i socioekonomiskt utsatta områden, inom sig själva valde att sluta förhålla sig till de som koloniserat dem, skulle kolonialismen och dess konsekvenser sett annorlunda ut? Är det möjligt att förbise makthavare, däribland massmedia, och dess påverkan? Eller handlar det om att försöka se det utifrån ett annat perspektiv? Kan ett beroendeskap avskaffas? Hur skall dessa unga män med utländsk bakgrund kunna förhålla sig till den bilden som målas upp?

SLUTDISKUSSION

Vår studie lider mot sitt slut. Syftet med denna studie var att undersöka hur unga män med utländsk bakgrund från socioekonomiskt utsatta områden upplever massmedia och dess föreställningar av socioekonomiskt utsatta områden. Sedan analyserade vi hur dessa upplevelser och föreställningar förhåller sig till rådande samhällsstrukturer. Vi ville få en djupare förståelse hur dessa hänger ihop samt vad de unga männen upplever.

En betydande slutsats är att alla de tillfrågade unga männen, utan tvekan upplevde att en negativ och dålig bild framställdes av socioekonomiskt utsatta områden. Detta styrktes av tidigare studier samt deras upplevelser som empiri. Upplevelsen av den negativa rapporteringen av socioekonomiskt utsatta områden kopplades vidare till de rådande samhällsstrukturer som grundar sig i postkoloniala tankar och en medveten agenda bakom de upplevelser som det massmediala förmedlar.

Mycket av det vi framlagt under denna studie tyder på att massmedier spelar en stor roll i hur man förhåller sig till dessa unga män med utländsk bakgrund samt generellt till socioekonomiskt utsatta områden. Massmedier innehar en makt som till stor del styr vår föreställningsvärld då massmedia har kraften att forma identiteter vilket de tillfrågade unga männen i vår studie förmedlar. Därmed kan tal och text påverka vardagslivet betydligt mycket mer än vad man tror och på ett sätt där det skapar en verklighet för de unga männen i socioekonomiskt utsatta områden, trots att det inte avspeglar deras upplevda verklighet. Dessa unga män riskerar att för alltid fastna i en normalisering av stereotyper som reproduceras på deras bekostnad.

Vi vet att dessa unga män som deltagit i våra fokusgrupper inte är representativa för alla unga män med utländsk bakgrund, bosatta i socioekonomiskt utsatta områden i Stockholm. Dock att denna studie med dess omfång kan indikera på att dessa upplevelser vi redogör för är en

del av många upplevelser, tankar, känslor och åsikter som är en verklighet för många unga män med utländsk bakgrund, bosatta i socioekonomiskt utsatta områden idag.

Behovet av fortsatta framtida studier är enormt då de flesta studier hittills inriktat sig på en faktor och inte flera. I denna studie fokuserade vi på unga män med utländsk bakgrund bosatta i socioekonomiskt utsatta områden och hade ett intersektionellt perspektiv i och med att vi sammanförde kön, bakgrund och geografiskt område i denna studie. Vi kunde därigenom dra paralleller mellan deras betydelse i förhållande till varandra. Fler konkreta och fortsatta studier måste göras, även med fokus på upplevelser och relevansen av att de som upplever att de inte har ett utrymme till att uttrycka sina åsikter eller kunna representera sig. Det är med andra ord högst väsentligt att dessa upplevelser kommer fram. Att lyfta fram de som känner att de inte bereds utrymme, och de som inte benämns i lika omfattande positiv form måste ges en röst.

KÄLLFÖRETCKNING

A, Mokhtari, S. Papapanagiotou (2009). *Nyheter, makt, integration*. Stockholm: Quick ResponseInstitutet för mediestudier, Stiftelsen Institutet för mediestudier (Sim(o)) s.11.

Aspers, P. (2011). *Etnografiska metoder: att förstå och förklara samtiden*. (2., [uppdaterade och utökade] uppl.) Malmö: Liber.

Barnombudsmannen (2018) *Utanförskap, våld och kärlek till orten - Barns röster om att växa upp i utsatta kommuner och förorter*, publicerat Barnombudsmannen (BO)

<https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument-for-nedladdning/publikationer/ar2018.pdf>

Berg, L. (2007) *InterNacionalistas: Identifikation och främlingskap I svenska solidaritetsarbetares berättelser från Nicaragua*. Diss. Umeå: Umeå universitet, 2007

Blomberg, H. (red.) (2004). *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*. Lund: Studentlitteratur.

Bolin, M. (2016) *Forskare sågar utpekande av förorten*, SVT Nyheter, Halland, 2016-05- 28 17:20, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/halland/forskare-sagar-utpekandet-av-fororten>

Boqvist, A. K. H. (2018). *Utanförskap, våld och kärlek till orten Barns röster om att växa upp i utsatta kommuner och förorter*. Stockholm. Barnombudsmannen

Brune, Y. (red.) (1998). *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. Stockholm: Carlsson.

Claesson, F. (2017) *Dödsskjutningar i Stockholm ökar*, SVT Nyheter, Stockholm, 2017-09-27 15:03, <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/dodsskjutningar-i-stockholm-okar>

Denscombe, M. (2009). *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. (2. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Du Bois, W.E.B. (1903). *The souls of Black folk* New York: W.W. Norton.

Ericsson, U., Molina, I. & Ristilampi, P. (2002). *Miljonprogram och media: föreställningar om människor och förorter*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet.

Eriksen, T.H. (1998). *Etnicitet och nationalism*. Nora: Nya Doxa.

Fanon, F. (1997). *Svart hud, vita masker*. Göteborg: Daidalos.

Göransson, B. (2018) *Polisen anklagas för diskriminering om narkotikabrott*. SVT.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/polisen-jag-vill-inte-kalla-det-diskriminering>

Hjerm, Mikael, Lindgren, Simon & Nilsson, Marco (2014). *Introduktion till samhällsvetenskaplig analys*. 2., [utök. och uppdaterade] uppl. Malmö: Gleerup

Hultén, G. (2018) *Race place shape: a case study of contested racialized boundaries of belonging, embodiment, and gender in Swedish alternative media*, African and Black Diaspora: An International Journal, 2018-01- 10.

<http://www.tandfonline.com/till.biblextern.sh.se/doi/full/10.1080/17528631.2018.1423943>

Hörnqvist, M. & De los Reyes, P. (red.) (2016). *Bortom kravallerna: konflikt, tillhörighet och representation i Husby*. Stockholm: Stockholmia.

Hübinette, T., Hörnfeldt, H., Farahani, F. & León Rosales, R. (red.) (2012). *Om ras och vithet i det samtida Sverige*. Tumba: Mångkulturellt centrum.

Jonsson, R. (2007). *Blatte betyder kompis: om maskulinitet och språk i en högstadieskola*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007. Stockholm.

Justesen, L. & Mik-Meyer, N. (2010). *Kvalitativa metoder från vetenskapsteori till praktik*. Johanneshov: TPB.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2014). Den kvalitativa forskningsintervjun. (3. [rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

León Rosales, R. (2010). *Vid framtidens hitersta gräns: om maskulina elevpositioner i en multietnisk skola.* Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2010. Stockholm; Botkyrka.

Lundgren, J. (2018) *Narkotikaanvändning och misstankar om eget bruk bland ungdomar i Stockholm.* Kortanalys 2018:2. Brottsförebyggande rådet.

https://www.bra.se/download/18.10aae67f160e3eba6292b7e9/1520581863937/2018_Narkotikaanvandning_och_misstankar_om_eget_bruk_bland_ungdomar_i_Stockholm.pdf

Mångkulturellt centrum (2014). Afrofobi: en kunskapsöversikt över afrosvenskars situation i dagens Sverige. Tumba: Mångkulturellt centrum.

Nationalencyklopedin (NE) massmedier.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/enkel/massmedier> (hämtad 2018-05-03)

Polisen (2017) Utsatta områden - sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser

https://polisen.se/siteassets/dokument/ovriga_rapporter/utsatta-omraden-social-ordning-kriminell-struktur-och-utmaningar-for-polisen-2017.pdf

Quick ResponseInstitutet för mediastudier (2009). *Nyheter, makt, integration.* Stockholm: Stiftelsen Institutet för mediastudier (Sim(o)).

Ristilammi, P. (1999). Rosengård och den svarta poesin: en studie i modern annorlundahet. (2. uppl.) Stockholm: Brutus Östlings bokförlag Symposion.

Sernhede, O. (2002). *Alienation is my nation: hiphop och unga mäns utanförskap i Det nya Sverige.* Stockholm: Ordfront.

Skinnari, J., Marklund, F. & Nilsson E. (2018) *Relationen till rättsväsendet i socialt utsatta områden.* BRÅ-rapport 2018:6. Brottsförebyggande rådet.

https://www.bra.se/download/18.10aae67f160e3eba6293067b/1521032613477/2018_6_Relationen_till_rattsv%C3%A4sendet_i_socialt_utsatta_omr%C3%A5den.pdf

Vetenskapsrådet (2011). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Örstadius, K. (2017) *Lyft för utsatta områden – fler i arbete och mindre*

ohälsa, Dagens Nyheter (DN) Sverige, 2017-02-15, <https://www.dn.se/nyheter/sverige/lyft-for-utsatta-omraden-fler-i-arbete-och-mindre-ohalsa/?forceScript=1&variantType=large>

BILAGA 1

Intervjuguide:

- Semistrukturerad art
- Intervjuteman och frågor

Genomgång av etiska förhållningsregler

Individskyddskravet, fyra delar:

- Informationskravet
- Samtyckeskravet
- Konfidentialitetskravet
- Nyttjandekravet

Bakgrundsfrågor:

Inledning:

..... = platsen vi kommer intervjuva de unga männen i

Presentation:

Alla presenterar sig själva med ålder, sysselsättning, fritid

1. Är alla födda i Sverige? Om inte, vart är ni födda/när kom ni till Sverige?
2. Växte alla ni upp i
3. Hur upplever ni (ert bostadsområde)? Tycker ni att ni har haft en bra uppväxt?
- Vad är en bra uppväxt?
4. Hur skulle ni beskriva(ert bostadsområde)?

- Om ni skulle beskriva (ert bostadsområde) för någon från ett liknande område, hur skulle ni beskriva det?

- Om ni skulle beskriva (ert bostadsområde) för någon från ett helt annorlunda område, hur skulle ni beskriva det?

- Skiljer det sig i era beskrivningar? Om ja/nej, vad kan de bero på?

5. Hur skulle ni beskriva de som bor i (befolkningen i ert bostadsområde)?

- Vilka slags människor är de som bor i, vad har de för sysselsättning?

6. Hur beskriver ni er själva?

- Vad brukar ni göra i ert bostadsområde?

TEMA 1 – MASSMEDIAS RAPPORTERING & FÖRESTÄLLNING

7. Brukar ni läsa massmediala rapporter om bostadsområdet ni är ifrån?

- Om ja, hur tyckte ni unga män från socioekonomiskt utsatta områden beskrivs i de media rapporterarna?

- Om nej, varför tar ni inte del av massmediala rapporter?

(läser tidningar/kollar på nyheterna/nyhetsrapportering via sociala medier)

TEMA 2 – REPRESENTATIVITET/FÖRETRÄDE OCH MÖJLIGHETER

8. Hur upplever ni ert utrymme/era möjligheter till att kunna företräda/beskriva er själv och er omgivning i massmedia?

- Anser ni att ni får beskriva/företräda er själv och ert bostadsområde?

- Om ja, på vilket sätt? Om nej, vad kan de bero på?

9. Kan ni relatera till det som massmedia rapporterar om och beskriver, när det kommer till ert bostadsområde?

- Om ja, på vilket sätt?

- Om nej, motivera hur?

10. Vad är era reflektioner kring *vilka* och *vem* som får uttala sig i massmediarapporter?

11. Anser ni att ni och de i ert bostadsområde beskrivs av andra, som inte är eller känner till era bostadsområden lika bra?

- Om ja, i sådana fall i vilka sammanhang?

- Om nej, på vilket sätt speglar representativiteten befolkningen som bor i era bostadsområden?

12. Vem/vilka bör uttala sig gällande angående socioekonomiskt utsatta områden (förorten)?

TEMA 3 - PÅVERKAN

13. Hur tror ni att de i ert bostadsområde påverkas av medias rapporteringar och beskrivningar?

- Positivt? Negativt? Leder det till vissa konsekvenser?

- Tror ni att andra, från liknande områden, påverkas på samma sätt?

14. Tror ni, att ni som *unga män*, påverkas av massmedias rapporteringar och beskrivningar på ett speciellt sätt?

15. Har ni upplevt att massmedierapporteringen har påverkat er personligen?

- På vilket sätt? (om man vill dela med sig av en personlig erfarenhet/historia)

Presentera alla rubriker en och en, be alla kort kolla på rubrikerna sedan diskutera:

- Vad talar rubrikerna för? Vad ger den för signaler? Vad är det första man tänker på när man läser rubriken?

- Vem kan ha skrivit denna artikel? Vad tror ni personens budskap är med denna artikel?

Sedan, när alla diskuterat och spekulerat klart, redogöra för vad artikeln handlar om, och vem som har skrivit den, sedan diskutera:

- Handlar artikeln om det ni förväntat er, utifrån rubriken?

Om ja, hur kunde ni förutspå det?

Om nej, på vilket sätt skiljer det sig från era tankar innan?

- Hur ser ni på artikeln generellt? Är den nyanserad? Är den representativ?

”Visa att förorten är en del av Sverige”

<https://www.dagensamhalle.se/debatt/visa-att-fororten-ar-en-del-av-sverige-18882>

Artikeln är skriven av Martin Marmgren som är en polis och MP politiker i Solna. Artikeln Handlar om hur vi måste bryta utanförskapet i våra mest utsatta förorter. Kriminaliteten vinner mark på trygghetens bekostnad, och skälet är inte bara bristande trygghet och social utsatthet, det finns också ett mentalt utanförskap. Många förortsbor upplever sig inte vara en del av, eller ens välkomna in i, samhället. Artikeln nämner att en bild av fungerande familjer, föreningsliv, näringsverksamhet och människor som arbetar och studerar sällan syn och att dessa förortsbor kan lätt hamnar i risk för att drabbas av den berättelse om misslyckanden som har vuxit fram.

(03-10-2017 Dagens Samhälle, M. Marmgren)

”Jag ser på förorten med sorg”

<https://www.aftonbladet.se/kultur/a/OMqkk/jag-ser-pa-fororten-med-stor-sorg>

Artikeln skriver om hur Arlanda-rånaren och Kartellen--medlemmen Leo Carmona tycker att det dödliga gängvåldet är ett resultat av Alliansens skattesänkningar. Han berättar hur den negativa utvecklingen i förorten har en stark koppling till när de största skattesänkningar i Sveriges moderna historia genomfördes år 2006. Han menar att försörjning inte finns för alla vilket leder till att de sociala problemen tar sig till mer desperata uttryck i form av grövre och rårare kriminalitet. Han tar sig själv som exempel där han beskriver att hans bakgrund, såsom hans omgivning och familjesituation, i kombination med politikernas klassförakt mot förortsboende resulterar till socialt sönderfall och kriminalitet. Detta förutspåddes genom att Leo analyserade historien, där han berättar om hur tidigare händelser av skattesänkningar och privatiseringar har lett till en bieffekt i form av svåra sociala problem.

(07-09-2017, Aftonbladet, L.Carmona)

”Förorten behöver försvenskas”

<https://www.svd.se/fororten-behover-forsvenskas>

”Förorten behöver försvenskas” är skriven av en Fredrik Kärrholm, polis samt kriminolog och författare till ”Polishandboken”. Genom sin artikel ”förorten behöver försvenskas”

pratar han om att en bristande respekt mot staten och en växande förortskultur i
"invandrartäta förorter" existerar och är problematiskt mot det svenska samhället vi lever i.

Han talar om att dessa växande förortskulturen kan vara anledningen bakom arbetslöshet, sjunkande skolbetyg, även att många arbetsgivare väljer att anställa efter arbetsmoral och pålitlighet, om dessa områden inte kännetecknas utav de så faller de naturligt utanför. Han avslutar med att tala om att förorten behöver försvenskas, att sluta tala om integration och mångkultur då de svenska lagarna och det svenska rättssamhället som i alla andra håll i Sverige, även bör gälla i förorten.

(23-07-2017, SvD, F.Kärrholm)

"Löfven öppnar för militär i förorten"

<https://www.stockholmdirekt.se/nyheter/lofven-oppnar-for-militar-i-fororten/repraq!eQXLQs5FjeIRu1gZgrhWLQ/>

I artikeln, skriven av en skribenterna Anna Thåström, Anna Sjögren, Rasmus Columbus för Södra Sidan Botkyrka) skriver man om att moderaterna tidigare lagt fram ett förslag om att sätta in militärer i förorten, som starkt kritiserats av moderaterna på lokalnivå i Botkyrka. Dock lades samma förslag fram i riksdagen av SD, och Löfven kommenterade att *"Det är inte min första åtgärd att sätta in militär, men jag är beredd att göra vad som behövs för att se till att den grova organiserade brottsligheten ska bort"*

Lokalbefolkningen blev tillfrågade om vad de tyckte, och det var delade åsikter kring vad som krävdes, vad alla dock var överens om var att militärer inte är det nödvändigaste och att det är väldigt extremt.

(17-01-2018, Södrasidan Botkyrka, Thåström, A. Sjögren, R. Columbus)